

A photograph of a musician playing a cello on a stage. The musician is seated on a black stool, wearing a dark long-sleeved shirt and dark trousers. The cello is a light-colored wood. To the left, a grand piano is visible in the background. The stage is lit with dramatic blue and purple spotlights, creating a moody atmosphere. The background wall is composed of vertical slats that catch the light, creating a textured effect. The floor is dark and reflective.

8^e
CELLO
BIENNALE
AMSTERDAM
2020

De Biënnale thuisbezorgd!

Impressie

De cellisten van het Koninklijk Concertgebouworkest

Gregor Horsch

Christaan de Wolf en Lidy Blijdorp

De Martijn Padding Show, Martijn Padding en Alexandre Kordzaia

Quirine Viersen

Achtste Cello Biënnale:

De Biënnale thuisbezorgd!

De 8^e Biënnale vond plaats in het coronajaar 2020 en gaat de geschiedenis in als de Biënnale die werd thuisbezorgd. Met het thema 'The Cello Takes Over' waarbij de cello het repertoire van andere instrumenten hergebruikt, lag aanvankelijk een sterk internationaal programma klaar waarmee de zaalbezetting (92%) en het bezoekersaantal (ruim 31.000) van de Biënnale 2018 zouden kunnen worden geëvenaard of misschien wel overtroffen.

Eind februari lag de festivalbrochure klaar voor verzending, de kaartverkoop kon beginnen.

En toen kwam de lockdown

De start van de kaartverkoop werd opgeschort en de brochure werd niet verstuurd. De anderhalve-meter-maatregel vroeg om een nieuwe aanpak. Er kwam een aangepast programma en er werd een nieuwe brochure gedrukt. In augustus ging het nieuwe festival in de verkoop en raakten de nu 7500 beschikbare kaarten snel uitverkocht. Maar in het najaar ging het opnieuw niet goed met het virus. Negen dagen voor de start van de Biënnale werden nieuwe strenge maatregelen afgekondigd waaronder een maximum aantal van 30 bezoekers per concert. Dat betekende dat er voor het hele festival maar 600 plaatsen beschikbaar zouden zijn. Ondoenlijk!

Daags na de bekendmaking stuurden we het volgende bericht de wereld in:

Het ongelooflijke is gebeurd. Uiteindelijk heeft het virus ons toch nog ingehaald.

MAAR...We laten het hier niet bij zitten. Het Nationaal Cello Concours gaat door (zonder publiek) en samen met Radio 4 en de NTR gaan we een Online Cello Biënnale 2020 presenteren die helemaal wordt gemaakt met Nederlandse en in Nederland verblijvende topcellisten. Een aantal geplande programma's zoals 'Sgt. Pepper's Lonely Cello Band', 'Chopin Natuurlijk!', 'De Martijn Padding Show' en 'De Cellisten van het Koninklijk Concertgebouw Orkest' kunnen overeind blijven en er komen ook nieuwe programma's en nieuwe – Nederlandse – spelers bij.

Er zijn telkens twee concerten per dag, 's middags en 's avonds.

Nu we vooral thuis moeten blijven, krijgt u de Biënnale thuisbezorgd!

Het deed pijn om afscheid te moeten nemen van de internationale cellisten, van de orkestconcerten en van het internationale masterclassprogramma, maar als deze Biënnale één ding duidelijk heeft gemaakt, is het dat Nederland heel veel fantastische musici van internationale allure heeft.

Streaming!

Het onlinefestival werd een succes. De 20 streams van de achtste Cello Biënnale Amsterdam werden in totaal 114.560 keer bekeken (stand 10/12/2020). Door ruim 25.000 bezoekers werd er live meegekeken.

Ons eigen team presenteerde in samenwerking met de NTR en Radio 4 gedurende acht dagen 20 gratis livestreams, dagelijks om 14.00 en 20.15 uur vanuit het Muziekgebouw en 4 keer vanuit het BIMHUIS om 16.00 uur. Er werkten 53 cellisten en 11 ensembles mee en het Nationaal Cello Concours presenteerde 11 deelnemers.

Het was allemaal op het nippertje. Enkele dagen na de Biënnale werden alle theaters en concertzalen door de overheid gesloten.

Financiën

De achtste Cello Biënnale vond plaats zonder publiek en moest het dus doen zonder publieksinkomsten. Het online festival kon worden gerealiseerd dankzij ondersteuning door private fondsen en extra ondersteuning door begunstigers van de Biënnale en door de Overheid. Vanwege de samenwerking met de Publieke Omroep waren de streams gratis, maar veel mensen maakten gebruik van de mogelijkheid om online te doneren.

2020 was ook het jaar waarin de subsidieaanvragen van culturele instellingen voor meerjarige ondersteuning door landelijke en lokale overheden werden beoordeeld en de beschikkingen werden bekendgemaakt. De plannen van de Cello Biënnale werden door zowel het Amsterdams Fonds voor de Kunst als het Fonds Podiumkunsten zeer goed beoordeeld. De Cello Biënnale zal door beide fondsen meerjarig (2021-2024) financieel worden ondersteund.

Metrocelli bij BIMHUIS TV

De presentatoren: Hein van Eekert

Wouter Pleijzier

Beitske de Jong

cameraman Hannus Taken en Larissa Groeneveld

Streamingregisseur Darren Carter

Darren Carter en Maarten Mostert

Het online programma

De teleurstelling over het niet kunnen uitnodigen van de buitenlandse solisten werd al snel minder toen bleek dat het mogelijk was een heel afwisselend en representatief programma samen te stellen met uitsluitend Nederlandse en in Nederland verblijvende cellisten van hoog niveau. Het thema 'The Cello Takes Over' kon fier overeind blijven evenals het accent op 'The Next Generation'.

Typerend voor de programmering van iedere Cello Biënnale is altijd het grote aantal 'eigen producties' en wereldpremières. Ondanks het feit dat een aantal moest sneuvelen, lukte het toch om een groot deel door te laten gaan.

Van de vele geplande premières moesten we vooral de nieuwe concerten voor cello en orkest missen, zoals het nieuwe celloconcert van festivalcomponist Martijn Padding, gecomponeerd voor de Amerikaanse cellist Matt Haimovitz en het Residentie Orkest. Dat wordt dus twee jaar uitgesteld.

De start: The Cello Takes Over

In een lege Entreehal van het Muziekgebouw gaf celliste Lidy Blijdorp vrijdagmiddag 23 oktober het verstillende startsein voor de Online Cello Biënnale 2020 met een indringende uitvoering van *Thin Air* van 'componiste des vaderlands' Calliope Tsoupaki. Het direct daaropvolgende middagconcert was meteen een typisch Biënnaleprogramma. *Cello Counterpoint* van Steve Reich door de acht cellisten van het Residentie Orkest werd gecombineerd met een recital door Alexander Warenberg en Anastasia Feruleva, twee finalisten van het Nationaal Celloconcours in 2016. Zij demonstreerden meteen het festivalthema *The Cello Takes Over* met bewerkingen van composities van Stravinsky, Lily Boulanger en Rimski-Korsakov. Tijdens het avondconcert liet Eline Hensels, winnares van het concours in 2018, horen dat Schumann zijn voor altviool gecomponeerde *Märchenbilder* ook voor cello had kunnen schrijven.

Sgt. Pepper's Lonely Cello Band

Het ultieme voorbeeld van 'The Cello Takes Over' was wel de bewerking van het iconisch popalbum *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* voor acht cello's. Op initiatief van Beatles-fan van-het-eerste-uur Johan Dorrestein waagde componist David Dramm zich aan de bewerking. Het resultaat was verbluffend en de uitvoering door het Cello Octet Amsterdam spectaculair. De regie van Titus Tiel Groenestege en de vormgeving van Dieuweke van Reij maakten het ook beeldschoon om naar te kijken.

De voorstelling werd door de Volkskrant uitgeroepen als 'stream van het jaar' maar door een rechtenkwestie moest deze al na enkele uren offline worden gehaald. Er wordt aan gewerkt om de voorstelling alsnog online beschikbaar te maken. Het Cello Octet Amsterdam gaat -zodra het qua corona weer kan- wél met de voorstelling op tournee.

De Cellisten van het Koninklijk Concertgebouw Orkest

Indrukwekkend was ook de manier waarop de cellisten van het Koninklijk Concertgebouw Orkest zich wierpen op beroemde werken uit hun orkestrepertoire, zoals Wagners *Vorspiel uit Tristan und Isolde*, Mahlers *Adagietto uit de Vijfde Symfonie* of Rossini's *Ouverture Wilhelm Tell*.

De bewerkingen door Adrian Williams, Mladen Miloradović en Marijn van Prooijen, mogelijk gemaakt door het Christiaan Vlek Fonds, deden de solistische en kamermuzikale kwaliteiten van deze topcellisten helemaal tot hun recht komen.

Chopin natuurlijk!

De melancholieke melodieën van Chopin schreeuwen erom gespeeld te worden op de cello. Legendarische cellisten zoals Karl Davidoff en Gregor Piatigorsky eigenden zich walsen, preludes en nocturnes toe. In de traditie van deze meesters voegde Pieter Wispelwey daar zo'n 20 jaar geleden nog een aantal aan toe. Voor het programma *Chopin Natuurlijk!* maakte Wijnand van Klaveren nóg een aantal bewerkingen van de pianopartijen voor strijkwintet en smeedde het geheel met kleine tussenspelen tot een aantrekkelijke suite.

In hetzelfde programma speelde Quirine Viersen op soevereine wijze de sonate voor cello en piano van Chopin, de enige sonate die hij niet voor pianosolo componeerde.

De Opening, Lidy Blijdorp speelt *Thin Air* van Calliope Tsoupaki

Sgt. Pepper's Lonely Cello Band, Cello Octet Amsterdam

De cellisten van het Residentie Orkest

Sgt. Pepper's Lonely Cello Band, Cello Octet Amsterdam

The Next Generation, Anastasia Feruleva

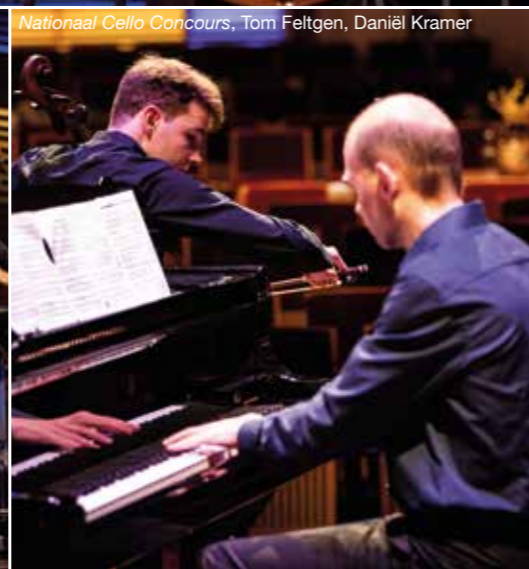
Nationaal Cello Concours, Melle de Vries en Charlotte Gulkers

Rituelen, Diana van der Bent en Maya Fridman

Score Collective, Maya Fridman, Ed Spanjaard

Nationaal Cello Concours, Tom Feltgen, Daniël Kramer

Elegie voor Anner Bijlsma, Frank van de Laar, Lidy Blijdorp, Astrid Haring, Dirk Luijmes

Remember Me, Ella van Poucke, Alexander Warenberg, Maria Warenberg, Anastasia Feruleva, Kalle de Bie en Lidy Blijdorp

Paul Komen en Jan-Ype Nota

Joachim Eijlander

Eline Hensels

Elegie voor Anner Bijlsma, Vera Beths

The Next Generation

De vijf jonge cellisten Ella van Poucke, Lidy Blijdorp, Anastasia Feruleva, Kalle de Bie en Alexander Warenberg, allen ooit laureaat van het Nationaal Cello Concours - van aanmoedigingsprijs tot eerste prijs-, speelden prachtige bewerkingen van aangrijpende aria's van Purcell en Dowland, *Contrapunctus IX* van Bach en *Crisantemi* van Puccini. Daarna voegde de getalenteerde en innemende mezzosopraan Maria Warenberg zich bij hen met liederen van Tsjajkovski, alles zeer subtiel gearrangeerd door Wijnand van Klaveren.

Elegie voor Anner Bijlsma

De achtste Cello Biënnale was de eerste waar onze in 2019 overleden vriend en mentor niet aan deelnam en niet meer over onze schouder meekeek. In een aan hem opgedragen programma speelde zijn favoriete celliste Lidy Blijdorp samen met het Ragazze Quartet het *Boccherini concert in G*, op zijn oude cello. Op de korte termijn die corona ons gaf, nam Lidy ook de solopartijen over van Nicolas Altstaedt en Jean-Guihen Queyras in werken van Martijn Padding, Liszt en Suk. In de *Elegie* van Josef Suk was de weduwe van Anner, violiste Vera Beths, de andere solist. Het programma opende met een korte ontroerende film *CELLOTALK*, uit de archieven van en gemaakt door documentairemaakster Carine Bijlsma, waarin haar vader met de door hem zeer geliefde en gerespecteerde Natalia Gutman aan de keukentafel fraseringen en vingerzettingen bespreekt. Doris Hochscheid en Frans van Ruth sloten de avond af met de door Anner Bijlsma vaak gespeelde maar nu te weinig gehoorde *Eerste Sonate* voor cello en piano van Matthijs Vermeulen.

Yassir Bouselam & Amsterdams Andalusisch Orkest

De Marokkaanse cellist Yassir Bouselam en de Nederlandse cellist Jan Bastiaan Neven maakten op verzoek van de Cello Biënnale en in samenwerking met het Ud Festival een nieuw programma met traditionele Arabische muziek en nieuwe eigen composities. Samen spelend met musici van het Amsterdams Andalusisch Orkest spatte het speelplezier ervan af.

Score Collective

Een bijzondere dubbelrol was er op 25 oktober voor Ed Spanjaard. Als pianist was hij te horen in de prachtige *Berceuse* van Alphons Diepenbrock en in de liederen van Jules Massenet, met mezzosopraan Rosanne van Sandwijk en cellist Pieter Wispelwey. Als dirigent leidde hij de jonge spelers van Score Collective, het ensemble voor nieuwe muziek van het Conservatorium van Amsterdam. Zij speelden het celloconcert *Rimpelingen* van Jan-Peter de Graaff met Maya Fridman als soliste en de première van een nieuw werk van Meriç Artaç met Pieter Wispelwey als solist.

Pieter Wispelwey en Rosanne van Sandwijk

Quirine Viersen en Thomas Beijer

Amsterdams Andalusisch Orkest | Yassir Bousselam en Jan Bastiaan Neven

We'll never let you down,
Mattijs van de Woerd en Doris Hochscheid

We'll never let you down, Isabella Schouten en Doris Hochscheid

De Martijn Padding Show, Martijn Padding en ASKO|Schönberg o.l.v. Gregory Charette
Kayhan Kalhor, Kian Soltani en Amsterdam Sinfonietta

Rituelen

Maya Fridman zou haar nieuwe programma *Rituelen* tijdens de Biënnale dagelijks een aantal keren gaan spelen in een speciaal daarvoor op het terras van het Muziekgebouw geplaatste yurt. Dat kon niet doorgaan, maar de mystieke sfeer van dit fraai vormgegeven programma bleek ook heel goed te werken in de Grote Zaal van het Muziekgebouw. Met Maya Fridman als priesteres klonken premières van Saskia Venegas, Fjóra Evans, Kaveh Vares en Karen Tanaka.

We'll never let you down

De nieuwe kameropera *We'll never let you down* over het tragische leven van celliste Jacqueline du Pré, gemaakt en gespeeld door celliste Doris Hochscheid, bariton Mattijs van de Woerd en pianist Frans van Ruth, beleefde zijn première op woensdagavond 28 oktober en was een groot -ook in de pers breed uitgemeten- succes. Regie en toneelbeeld waren van niemand minder dan theatermakers Gerrit Timmers en Mirjam Koen van OT-rotterdam.

De nieuwe muziek van René Samson, die tijdens het compositieproces overleed, bleek schitterend aangevuld en afgemaakt door Mathilde Wantenaar en Max Knigge, waardoor een prachtig muzikaal drieluik ontstond. De grote ontdekking was Doris Hochscheid. We wisten dat ze een geweldige celliste is, maar ook zo'n schitterende actrice, die ook nog eens met zo'n vlekkeloze Engelse dictie kan spelen?

De Martijn Padding Show!

Composer in residence Martijn Padding was zelf de geestige presentator van een programma met zijn eigen muziek. De een na de andere anekdote vertellend ("Wist je dat Stravinsky elke dag om 11 uur een glas witte wijn dronk?") nam hij ons erudiet mee door de muziekgeschiedenis, vertelde over zijn eigen muziek en stelde hij de musici voor. De lekker melige *Cello Biënnale Galop 2016* voor vier cello's en slagwerk opende het programma.

Ontspannen interviewde Martijn zijn leerling Alexandre Kordzaia van wie een nieuw vrolijk makend concertino in première ging met Lidy Blijdorp als soliste. Maya Fridman presenteerde een nieuwe versie van het solowerk uit 1997 *Give Me One More Night* en de show werd besloten met Paddings virtuoze eerste celloconcert *Last Words* uit 2010 met Asko|Schönberg en Doris Hochscheid als soliste.

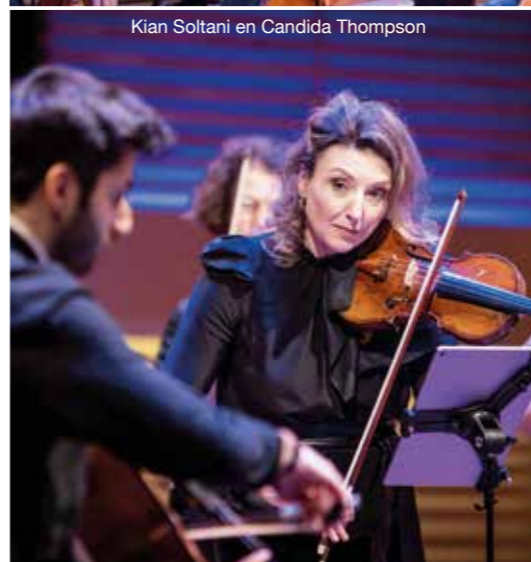
Kayhan Kalhor en Kian Soltani, Amsterdam Sinfonietta

Amsterdam Sinfonietta presenteerde een programma met veel Iraanse of Iraans georiënteerde muziek. De wereldberoemde Iraanse kamanchehspeler Kayhan Kalhor was speciaal voor dit programma al drie weken eerder uit Iran naar Europa gereisd. Samen met stercellist Kian Soltani klonk de wereldpremière van een nieuw, 'Oosters' dubbelconcert van jazzpianist en componist Rembrandt Frerichs.

De roem van Kalhor zorgde ervoor dat de website overbelast raakte en het even duurde voor de stream weer was te zien.

Kian Soltani en Candida Thompson

Metrocelli

Sehnsucht, Katharina Gross

Rembrandt Frerichs en Kayhan Kalhor

Kayhan Kalhor

Emile Visser

Annie Tångberg

Sehnsucht, Katharina Gross

Vinsent Planjer

Tony Overwater en Kian Soltani

Yassir Bousselam Trio

CELLOFEST

Van de oorspronkelijke programmering van 16 concerten van CELLOFEST, het subfestival voor het interessantste uit de internationale niet-klassieke cello-underground, konden toch nog vier programma's - met in Nederland verblijvende cellisten - doorgaan. En één was zelfs een nieuwe verrassing.

Als was het een troost voor het niet kunnen doorgaan van het veelbelovende openingsconcert met het Metropole Orkest, gaven Annie Tångberg en Emile Visser samen met hun cellocollega's en drummer en bassist van het 'Metropole' als 'Metrocelli' een fantastisch concert in het BIMHUIS.

Katharina Gross gaf de première van haar indringende soloprogramma *Sehnsucht*, de nu in Amsterdam wonende Marokkaanse cellist Yassir Bousselam trad voor het eerst op met zijn nieuwe trio en het Rembrandt Frerichs Trio speelde samen met kamanchehspeler Kayhan Kalhor en sterccellist Kian Soltani het dak eraf.

Nationaal Cello Concours

Ook toen duidelijk werd dat de Cello Biënnale 2020 anders dan anders zou worden, of misschien in het geheel niet plaats zou kunnen vinden, stond één ding als een paal boven water: het concours moest en zou, op wat voor wijze ook doorgaan! Talentontwikkeling is iets wat juist in moeilijke tijden niet mag stoppen. Toevalligerwijs was het deze keer een extra lastig programma, dat ook nog eens in moeilijke omstandigheden moest worden voorbereid. Stel je voor dat al die jonge getalenteerde cellisten zich uiteindelijk dan toch niet hadden kunnen presenteren! Van de 19 aangemelde jonge cellisten bleven er uiteindelijk 11 over die daadwerkelijk hebben meegedaan.

Petje af voor al die jonge talenten die het een half jaar lang met online lessen hebben moeten doen en nauwelijks gelegenheid hadden om voor te spelen en try-outs te geven.

De Laureaten van het Nationaal Cello Concours 2020

Benjamin Kruihof (1999)	Eerste Prijs, Publieksprijs en Prijs voor beste vertolking opdrachtcompositie
Melle de Vries (1994)	Tweede Prijs
Tom Feltgen (1997)	Derde Prijs
Pedro Silva (1995)	Vierde Prijs
Reinier Wink (2002)	Aanmoedigingsprijs

Reinhard Latzko

Liza Ferschtman, Ed Spanjaard en Quirine Viersen

Jan-Ype Nota, Monique Bartels, Sven Arne Tepl en Patty Hamel

De jury

De jury werd gevormd door de cellisten Quirine Viersen, Monique Bartels, Jan-Ype Nota, Reinhard Latzko, violiste Liza Ferschtman, dirigent Ed Spanjaard en orkestdirecteur Sven Arne Tepl als voorzitter.

In tegenstelling tot vorige edities was het gezien de omstandigheden niet mogelijk een internationale jury te formeren. Als enige buitenlander luisterde en keek Reinhard Latzko mee vanuit Wenen, de overige juryleden beoordeelden het spel van de jonge cellisten in de Grote Zaal van het Muziekgebouw.

De gebruikelijke Voorronde die eind juni zou plaatsvinden, kon niet doorgaan en ook het uiteindelijke programma moest door de omstandigheden gecomprimeerd worden.

De Eerste en Tweede Ronde werden samengevoegd, wat betekende dat 11 cellisten het gehele Eerste Ronde programma plus één van de grote sonates uit de Tweede Ronde moesten spelen, een programma van ruim 45 minuten.

In de gecombineerde Eerste en Tweede Ronde werd een sonate van Luigi Boccherini, het opdrachtwerk van festivalcomponist Martijn Padding en twee korte bewerkingen van Schumann en Fauré gespeeld. Uit de oorspronkelijke Tweede Ronde kon de keuze gemaakt worden tussen de sonates van Benjamin Britten en Francis Poulenc.

Na het beluisteren van de gecombineerde Eerste en Tweede Ronde, meende de jury dat in plaats van de gebruikelijke drie nu eigenlijk vier cellisten een plaats in de Finale verdienden. Hoewel het Finaleprogramma daardoor wat langer zou gaan duren, werd besloten aan deze wens gehoor te geven.

Finale

Voor de Finale was oorspronkelijk het celloconcert van William Walton met orkest geprogrammeerd. Ondanks het feit dat orkestconcerten niet mogelijk waren, kon dit zeer fraaie, maar toch zelden gespeelde concert uiteindelijk toch doorgang vinden, maar nu samen met het Calefax Rietkwintet in een door hen gemaakte bewerking voor vijf blazers en cello. De eerste twee delen van het Walton-concert werden voorafgegaan door het *Adagio Cantabile* uit de 13^e symfonie van Haydn - eigenlijk een middendeel van een celloconcert -, begeleid door het Dostojevski strijkkwartet en Ying Lai Green op contrabas, een zelf gekozen modern werk en een bewerking van de *Grande Valse Brillante* van Chopin.

Uiteindelijk een moeilijk maar mooi en afwisselend programma voor de jury en de online volgers van het Nationaal Cello Concours.

De prijzen

De achtste editie van het Nationaal Cello Concours werd gewonnen door de 21 jarige talentvolle Benjamin Kruithof. *'Jij bent een complete speler, kalm benader jij elk werk met gepolijst cellospel en tegelijkertijd met een extraverte podiumpresentatie'*, aldus juryvoorzitter Sven Arne Tepl. Benjamin studeert sinds 2018 bij Jens-Peter Maintz aan de Universität der Künste in Berlijn.

Benjamin Kruithof won naast de *Eerste Prijs* ook de *Publieksprijs* en de *Prijs voor de beste vertolking van de opdrachtcompositie*. Voor de *Publieksprijs* kon dit jaar gestemd worden via de *Biënnale App*. Naast de geldprijs wint de *Eerste Prijswinnaar* de *Sena Cello cd Prijs* die de concourswinnaar in staat stelt een (debuut)cd te maken en krijgt hij een uitgebreid concertparcours aangeboden in verschillende concertseries en op festivals in Nederland en daarbuiten. Onderdeel van het concertparcours zijn meerdere soloconcerten met het PHION en het Nederlands Philharmonisch Orkest.

De Tweede Prijs werd gewonnen door Melle de Vries. Tom Feltgen won de *Derde Prijs* en ook de *Start in Splendorprijs*, Pedro Silva won de *Vierde Prijs*. De *Aanmoedigingsprijs* werd toegekend aan de 17 jarige Reinier Wink.

De laureaten ontvangen allen een geldbedrag dat zij kunnen besteden aan hun studie of aan de ontwikkeling van hun carrière. Alle vier de finalisten krijgen de mogelijkheid om masterclasses te volgen aan de prestigieuze Kronberg Academy in Duitsland tijdens de *Cello Meisterkurse & Konzerte* in de zomer van 2022. De finalisten ontvangen van Gewa Music een Cello Air 3.9 - de Rolls-Royce onder de cellokisten - en krijgen daarnaast een professionele fotoshoot door fotografe Sarah Wijzenbeek aangeboden. Naast alle bovengenoemde prijzen begeleidt de Cello Biënnale de laureaten in het plannen van hun verdere carrière en ontwikkeling.

Tom Feltgen, Dostojevski Kwartet met Ying Lai Green

Pedro Silva en Calefax Rietkwintet

Melle de Vries

Benjamin Kruithof en Calefax Rietkwintet

Hello Cello

HELLO
CELLO

Het omvangrijke educatieprogramma van de Cello Biënnale, *Hello Cello*, kon maar gedeeltelijk worden gerealiseerd en is grotendeels verplaatst naar het najaar van 2021.

Het 140-koppige **Hello Cello Orkest** onder leiding van componist en jazz-violist Tim Kliphuis kon in kleinere formaties nog wel repeteren in Amstelveen, Den Haag, Eindhoven en Zwolle, maar de **Hello Cello Dagen** in die plaatsen moesten worden geannuleerd. Het grote feestelijke concert van het Hello Cello Orkest met Ella van Poucke als soliste is verplaatst naar 10 oktober 2021. Het project voor basisscholen

De Bestorming is verplaatst naar september 2021.

De Bestorming

jongste deelnemer Hello Cello Orkest

Repetitie Hello Cello Orkest, Ella van Poucke en Tim Kliphuis

Repetitie Hello Cello Orkest Groningen

musici en festivalteam Cello Biennale 2020

Publiek

Uitverkocht

Op 27 augustus startte de kaartverkoop voor de coronaproofeditie van de Biënnale, waarbij nog maar een beperkt aantal bezoekers fysiek aanwezig mocht zijn. In totaal gingen er bijna 7500 kaarten in de verkoop, waarvan 96,2% al verkocht was op het moment van afgelasten.

Waardering

De Cello Biënnale heeft ook dit jaar weer een onderzoek laten uitvoeren naar het profiel van het publiek en hun waardering voor het festival. Dit jaar hebben 719 bezoekers van de online editie van de Cello Biënnale de vragenlijst ingevuld. Omdat alleen de e-mailadressen bekend waren van de ontvangers van de nieuwsbrief en van mensen die van tevoren kaarten hadden gekocht, zal in de resultaten de trouwe aanhang van de Cello Biënnale oververtegenwoordigd zijn.

De algemene waardering van het publiek was hoog met een 8,5 als gemiddeld rapportcijfer. Dit cijfer is iets lager dan in 2018 toen het een 8,8 was. Uit de toelichting blijkt dat de belangrijkste reden voor deze kleine daling de teleurstelling is over het niet live kunnen bijwonen van de uitvoeringen.

De respondenten werd gevraagd om een toelichting bij het rapportcijfer, hieronder enkele reacties:

Heel positief; ik heb zo meer mee kunnen maken. I.v.m. mijn financiële situatie en tijd was dat erg fijn. Ik kon ook meer proberen en proeven van verschillende soorten muziek en uitvoerders

Beter iets dan niets. Maar de gezelligheid heb ik gemist.

Ik zou graag willen dat dit mogelijk blijft naast de reguliere uitvoeringen.

Er gaat natuurlijk niets boven 'Live'. Ik heb het geheel benaderd als iets 'nieuws', en gaandeweg werd ik steeds enthousiaster. Gevolg: alle programma's gezien en beluisterd!

Ik wist vooraf niet dat een gestreamd concert zo leuk kan zijn. Alsof je in de zaal zit, echt waar! Wat ik ook leuk vond, waren de inleidingen bij en interviews rond de concerten. Een mooie en zinnige toevoeging.

Ik heb er heel erg van genoten. Door ziekte van een familielid kon ik toch 'aanwezig' zijn, het was een welkome afleiding.

Heerlijk. Want ik woon in Zuid-Frankrijk. Had willen proberen naar een of meer concerten te komen. Maar nu kon ik er veel meer zien. Ik hoop dan ook dat de livestream concerten er altijd bij blijven bestaan.

Bezoek en kaartverkoop

De Cello Biënnale heeft een trouwe aanhang, bijna de helft van de respondenten gaf aan al drie keer of vaker een Biënnale te hebben bezocht. Voor bijna een kwart van de bezoekers was dit de eerste kennismaking met de Cello Biënnale. De helft van de online bezoekers had ook al kaarten gekocht voor de uiteindelijk afgelaste editie, gemiddeld voor ruim vier evenementen. Opvallend is dat bij deze online editie de bezoekers veel meer evenementen meemaakten dan bij de Biënnale van 2018. Gemiddeld werden in 2020 zes voorstellingen bekeken, in 2018 waren dat er vier. Waar in 2018 nog bijna de helft van de bezoekers maar één of twee voorstellingen bezocht, waren dat er in 2020 slechts één op de tien.

Profiel bezoeker

Voor het profiel van de bezoekers zijn naast de resultaten van de vragenlijst ook de statistieken van YouTube gebruikt. De resultaten van de vragenlijst laten zien dat de verdeling tussen mannen en vrouwen te vergelijken is met die van 2018, toen bestond ook zo'n twee derde van de bezoekers uit vrouwen. Het verschil met de statistieken van YouTube is opmerkelijk, daar bestaat een kleine meerderheid uit mannen (52%).

Ruim driekwart van diegenen die de streams via YouTube bekeken, bevond zich in Nederland. Andere landen van waaruit de online concerten bekeken werden, waren met name Iran, de VS, Duitsland, België en het Verenigd Koninkrijk. Binnen Nederland komt ruim een derde deel van de YouTube-kijkers uit Noord-Holland, dat is minder dan bij respondenten van de vragenlijst, waar dit ruim de helft was. De andere provincies scoren vergelijkbaar met de respons op de vragenlijst.

Zowel fysiek als online

Bijna twee derde (63%) van de bezoekers zou in de toekomst concerten zowel fysiek als online willen bijwonen. Ruim één op de vijf heeft voorkeur om de concerten alleen live bij te wonen, terwijl één op de tien ze juist alleen online zou willen bekijken.

Larissa Groenveld en Sebastiaan van Halsema

Alexander Warenberg

Marketing

Een uitgestelde kaartverkoop. Drie keer een nieuw programma, aangepast aan de op dat moment geldende situatie. En uiteindelijk de grote omslag van een fysiek

naar een online festival. Ook voor de marketing zorgde dit voor veel veranderingen.

Van festivalcommunicatie naar crisis-communicatie, want hoe houd je de achterban betrokken wanneer het onduidelijk is of er wel een festival kan plaatsvinden?

Communicatiemiddelen werden geproduceerd en bleken alweer achterhaald zodra ze van de drukpers rolden. Maar ook nieuwe kansen deden zich voor. Met als resultaat ruim 114.000 beluisterde concerten van de Online Cello Biënnale 2020.

Doelgroepen en doelgroepbenadering

De Cello Biënnale is er voor een breed publiek, voor zowel beroepsmusici als amateurs en voor verstkotte klassieke muziekliefhebbers tot nieuwsgierige nieuwkomers. Voor jong en voor oud. Deze editie wilde de Biënnale inzetten op het verbreden van het publiek, zonder het vaste publiek te verliezen. Door middel van coproducties, samenwerkingen met nieuwe partners, het uitbreiden van het programma rondom Hello Cello en het continueren van het nieuwe CELLOFEST wilden we proberen nog meer nieuwe bezoekers aan te trekken. Maar door de steeds veranderende situatie is uiteindelijk geprobeerd om in korte tijd zoveel mogelijk bekendheid bij een zo breed mogelijk publiek te bereiken voor eerst het programma dat na 1 juli ontstond en later het programma van het online festival. Deels gebeurde dit via kanalen en middelen die ook tijdens eerdere edities succesvol zijn gebleken, zoals nieuwsbrieven, social media, radiospots en advertenties. Anderzijds werden nieuwe middelen ingezet om snel in te kunnen spelen op de actualiteit en werd de verschuiving zoals ingezet in 2018 van offline naar meer online middelen, doorgezet.

Offline campagne

Outdoor campagne

Ook deze keer was de Cello Biënnale goed zichtbaar in de publieke ruimte. De start kaartverkoop in augustus werd met een outdoor campagne op driehoeksborden aangekondigd in Amsterdam. Vanaf begin oktober was de Cello Biënnale op die manier uitgebreid zichtbaar in Amsterdam en ook twee weken in Haarlem e.o en Utrecht. Een week voor de start van het festival zijn alle posters in Amsterdam vervangen voor posters die het online festival en de livestreams aankondigden. Rondom het Muziekgebouw wapperden net als in de vorige jaren 25 vlaggen. Deze waren al geplaatst en zijn blijven staan ondanks dat we geen bezoekers ontvingen. In combinatie met de twee gevelbanieren was het zo voor alle passanten op de fiets, in de auto en trein toch duidelijk dat de Cello Biënnale er weer was.

Drukwerk

De belangrijkste uiting is de festivalbrochure waarvan ook dit jaar in maart weer 25.000 exemplaren klaar lagen voor distributie. Maar nadat de kaartverkoop werd uitgesteld is deze brochure niet meer verstuurd. Een nieuwe brochure met het aangepaste programma is in een kleinere oplage alsnog verstuurd naar de vrienden, geïnteresseerden en stakeholders en werd ook verspreid via culturele organisaties in Amsterdam.

Dagbladen en tijdschriften

Zowel landelijke dagbladen als regionale kranten besteedden aandacht aan de Cello Biënnale. Het festival stond extra in de belangstelling vanwege de coronasituatie en werd door media op de voet gevolgd in de onzekere maanden voorafgaand aan de Biënnale. Zo was er een reeks interviews met Maarten Mostert in het NRC/NRC Next waarin de lezers meegenomen werden in de besluitvorming. Toen eenmaal op 14 oktober bekend werd dat het festival niet door kon gaan zoals gepland, stonden er interviews in Het Parool, Volkskrant, NRC/NRC Next en Trouw. Verder verschenen er o.a. artikelen en recensies in Het Parool, PS van de Week, NRC/NRC Next, Volkskrant, Trouw, VPRO Gids, Max Magazine, Klassieke Zaken en Margriet. Er was dit jaar een lezersactie met een grote campagne opgezet door Trouw. Aangezien de livestreams gratis werden aangeboden, is deze niet door gegaan. Wel zorgde een advertentiecampaignedoor Trouw, NRC/NRC Next en Volkskrant ervoor dat hun lezers niet om de Cello Biënnale heen konden.

Loyaliteitsprogramma

Om de vaste kern bezoekers van de Cello Biënnale nog meer te binden aan het festival en te belonen voor hun vaste bezoek werd het loyaliteitsprogramma uitgebreid. Tegenover een jaarlijkse vaste bijdrage staan een aantal tegenprestaties, waaronder de vriendenavond. Deze avond in maart stond gepland in het eerste weekend dat Nederland op slot ging en moest worden afgelast. Het vriendenprogramma kon dus deels niet door gaan, maar zorgde toch voor nieuwe aanwas en een grote betrokkenheid van de bestaande vrienden. Alle vrienden ontvingen tijdens het festival een speciaal vriendenspelletje als collectors item. Zodra de situatie het weer toelaat, zal er een *Terugblik* worden georganiseerd voor alle vrienden van de Cello Biënnale.

Little Stars of Bethlehem

In september 2019 ging in Eye Amsterdam de documentaire *Little Stars of Bethlehem* in première. In deze documentaire reizen acht celospelende kinderen uit vluchtelingenkampen in Bethlehem af naar Nederland om op te treden tijdens de Cello Biënnale Amsterdam 2018. De documentaire, een initiatief van de Cello Biënnale, werd zowel in september 2019 als in oktober 2020 uitgezonden bij Het Uur van de Wolf op NPO 3 en zorgde voor extra aandacht in diverse tv-gidsen en dagbladen. *Little Stars of Bethlehem* werd geregisseerd door Shariff Nasr en werd geproduceerd door Interakt, in samenwerking met de Cello Biënnale, Musicians Without Borders en Sounds of Palestine.

Online campagne

Nieuwsbrief

In aanloop naar de Biënnale is de digitale nieuwsbrief één van de belangrijkste bronnen van informatie. En dit jaar werd deze alleen maar belangrijker omdat het dé manier was om de achterban te informeren over alle wijzigingen als gevolg van de beperkende maatregelen. Uit het publieksonderzoek bleek dat vrijwel alle bezoekers vonden dat de communicatie hierover goed (54%) tot heel goed (33%) was. Ook de nieuwsbrief zelf werd hoog gewaardeerd, met een gemiddeld rapportcijfer van 8,3. Er werden in het festivaljaar 24 nieuwsbrieven verstuurd, gewone nieuwsbrieven over het programma met video's en foto's en de speciale nieuwsbrieven met corona-updates. De nieuwsbrieven werden gemiddeld door 45% van de lezers geopend. De nieuwsbrief kreeg er in 2020 600 nieuwe ontvangers bij en wordt nu verzonden naar 4.600 abonnees.

Digitaal uitzendschema

Voorafgaand aan het festival kon het publiek zich inschrijven voor de ontvangst van het dagelijkse uitzendschema van de livestreams. Ruim 2900 geïnteresseerden ontvingen elke dag deze digitale update van het online festival.

Website

Voor 80% van de bezoekers was de website tijdens het festival de belangrijkste bron van informatie. Dat het hele festival dit jaar online was, zie je ook terug in de cijfers. In het jaar voorafgaand aan het festival (2019) en in het festivaljaar (2020) hebben

64.408 unieke bezoekers (130.420 sessies) de website bezocht, tegenover 55.300 unieke bezoekers de twee jaar daarvoor. In de festivalperiode zijn er tussen 22 en 31 oktober 2020 ruim 29.504 unieke bezoekers geteld. De piek was op de dag van de Finale van het Nationaal Cello Concours met ruim 7.200 unieke bezoekers op één dag.

Online adverteren

Via het Google Grants programma (het gesponsorde programma van Google voor non-profit instellingen) werd er geadverteerd op Google Adwords, zodat de Cello Biënnale goed zichtbaar was in de zoekmachine van Google. Tussen 1 januari en 31 oktober 2020 werden de advertenties via Google 13.278 keer getoond. Op 42% van de vertoningen werd doorgeklikt naar de Biënnalewebsite. Banner- en inarticle videocampagnes (bijvoorbeeld via Parool, Trouw en Volkskrant) versterkten de online positie van de Biënnale nog verder en resulteerden in nog meer bezoekers naar de website.

Biënnale App

Voor het eerst was er de Biënnale App. In eerste instantie bedoeld als alternatief voor het Festivalboek, maar uiteindelijk óók ingezet om mobiel de livestreams te kunnen volgen. De Biënnale App werd 2.030 keer gedownload en in 26.600 sessies gebruikt. Naast de livestreams kon je in de app terecht voor het complete festivalprogramma, biografieën van alle musici en voor uitgebreide programmatoelichtingen. Tijdens de Finale van het Nationaal Cello Concours kon je via de app je stem uitbrengen voor de prijs. De app werd met een beoordeling van 8,2 zeer goed gewaardeerd.

Podcastmakers
Mirjam van Hengel en
Frans van Deursen

streamingtechnicus Harmen van 't Loo

Michaël Neuburger
achter de knoppen

Wouter Pleijsier, Maarten Mostert, Johan Dorrestein
Maarten Mostert, Johan Dorrestein

Podcast

Schrijfster, redacteur en programmamaker Mirjam van Hengel maakte de *Cello Biënnale Podcast*. Tussen februari en oktober 2020 verschenen 6 afleveringen waarin zowel het maken van een festival in crisistijd als het programma, het festivalthema en de artiesten aan bod kwamen. De podcasts waren te beluisteren via alle bekende podcastapps als Spotify, Apple Podcasts, Amazon Music en Soundcloud en natuurlijk ook via de website en app van de Biënnale. In totaal werd de serie 4.500 keer beluisterd. De Podcasts zijn nog steeds te beluisteren.

Social Media

De Cello Biënnale was goed zichtbaar op de sociale kanalen. Via Facebook en Instagram werden de volgers geïnformeerd over programma, achtergrond en het laatste nieuws. Op beide kanalen groeiden de volgersaantallen stevig. Het Instagramaccount van de Cello Biënnale wordt nu door 2.770 mensen gevolgd (eind 2018 waren dit er 1.706) en op Facebook heeft de Biënnale 7.842 volgers (eind 2018 waren dit er 6.589). Het kanaal van de Biënnale op YouTube heeft 2.336 abonnees. De video's van de Biënnale werden in 2020 112.096 keer bekeken. Dit is exclusief de livestreams van afgelopen festival. Deze werden uitgezonden via het kanaal van NPO Radio 4.

Streaming, samenwerking met NTR en Radio 4

De Publieke Omroep is traditioneel betrokken bij de Cello Biënnale. Meestal zendt Radio 4 een aantal concerten rechtstreeks uit en worden enkele concerten opgenomen voor latere uitzending. Dit keer was de situatie heel anders. Zodra in maart 2020 de ernst van de besmettingen duidelijk werd en daarmee ook dat straks veel minder mensen de Biënnale zouden kunnen bezoeken, zijn de NTR en Radio 4 benaderd om als mediapartners deze hele Biënnale voor een zo groot mogelijk publiek beschikbaar te maken. Niet alleen via radio en tv maar ook via streaming. Dat voorstel werd - vanwege de omstandigheden - van harte omarmd. Niemand kon toen nog vermoeden dat de situatie in het najaar zozeer zou verslechteren dat streaming uiteindelijk de enige manier zou worden om de Biënnale te kunnen laten plaatsvinden.

Een klein specialistenteam van vertrouwde beeld- en geluidstechnici van zowel de Cello Biënnale als de NTR heeft gedurende acht dagen 16 livestreams verzorgd vanuit het Muziekgebouw. Nog eens 4 concerten vonden plaats in het BIMHUIS en werden gestreamd door BIMHUIS TV.

Het gezicht van deze Biënnale werd Radio 4 presentator Beitske de Jong die de meeste inleidende gesprekken met de musici voerde en de meeste streams presenteerde. Ook Radio 4

presentatoren Wouter Pleijsier en Hein van Eekert namen enkele concerten voor hun rekening. Koen Schouten presenteerde de livestreams vanuit het BIMHUIS.

Radio & televisie

De Cello Biënnale 2020 vond online plaats, maar was daarnaast ook veelvuldig te beluisteren en te bekijken op radio en televisie. Vier avondconcerten werden live uitgezonden op NPO Radio 4. Nog eens zes concerten werden opgenomen voor latere uitzending. Drie concerten waren live op tv te zien via NPO 2 Extra en van nog eens drie concerten werd de opname later uitgezonden. Voorafgaand aan de Biënnale werd er in verschillende programma's op Radio 4 aandacht besteed aan de Biënnale o.a. met interviews. Rond de start kaartverkoop in augustus was er twee weken lang een radiospot te horen op zowel Radio 4 als Radio 1. Ook het online festival werd aangekondigd met een spot op Radio 4. Op televisie besteedde Podium Witteman twee keer aandacht aan het festival met optredens van Lidy Blijdorp en Alexander Warenberg. De winnaar van het Nationaal Cello Concours Benjamin Kruijthof speelde de zondag na de Finale in hetzelfde programma.

Biënnale TV en video

Cameraman Nander Cirkel en presentatrice Beitske de Jong zijn al vele Biënnales de makers van *Biënnale TV*, met dagelijkse verslagen vanaf het festival. Biënnale TV maakte nu acht korte, thematische reportages die te zien waren via de website, de Facebookpagina, het Biënnale-YouTube-kanaal en de nieuwsbrief van de Cello Biënnale. Naast interviews met de artiesten en teamleden gaven deze reportages een kijkje achter de schermen van het festival. In totaal werden de reportages bijna 17.000 keer bekeken via onze eigen kanalen. Biënnale TV werd ook uitgezonden door Salto TV, dat voorafgaand aan en tijdens de Biënnale ook de festivaltrailer uitzond en de livestreams vanuit het BIMHUIS. De best bekeken video's van de Biënnale waren de animatie van Sjeng Schupp en Michiel van Dijk waarmee het thema 'The Cello Takes Over!' werd bekendgemaakt in oktober 2019 en het filmpje dat werd gemaakt i.s.m. alle cellisten die zouden komen spelen (het oorspronkelijke programma).

Webshop

Net als het festival ging ook de verkoop van de merchandise volledig online. Blikvanger op de hoodies, t-shirts mondkapjes en ansichtkaarten was het figuurtje uit de animatie 'The Cello Takes Over!'. Zodra duidelijk was dat de Biënnale uitsluitend online zou zijn, werd in hele korte tijd een webshop opgezet. En dat was niet voor niets. Er werden tijdens het festival honderden bestellingen gedaan en vooral het speciale Biënnale mondkapje was een hit.

Scan de code en beluister de podcasts

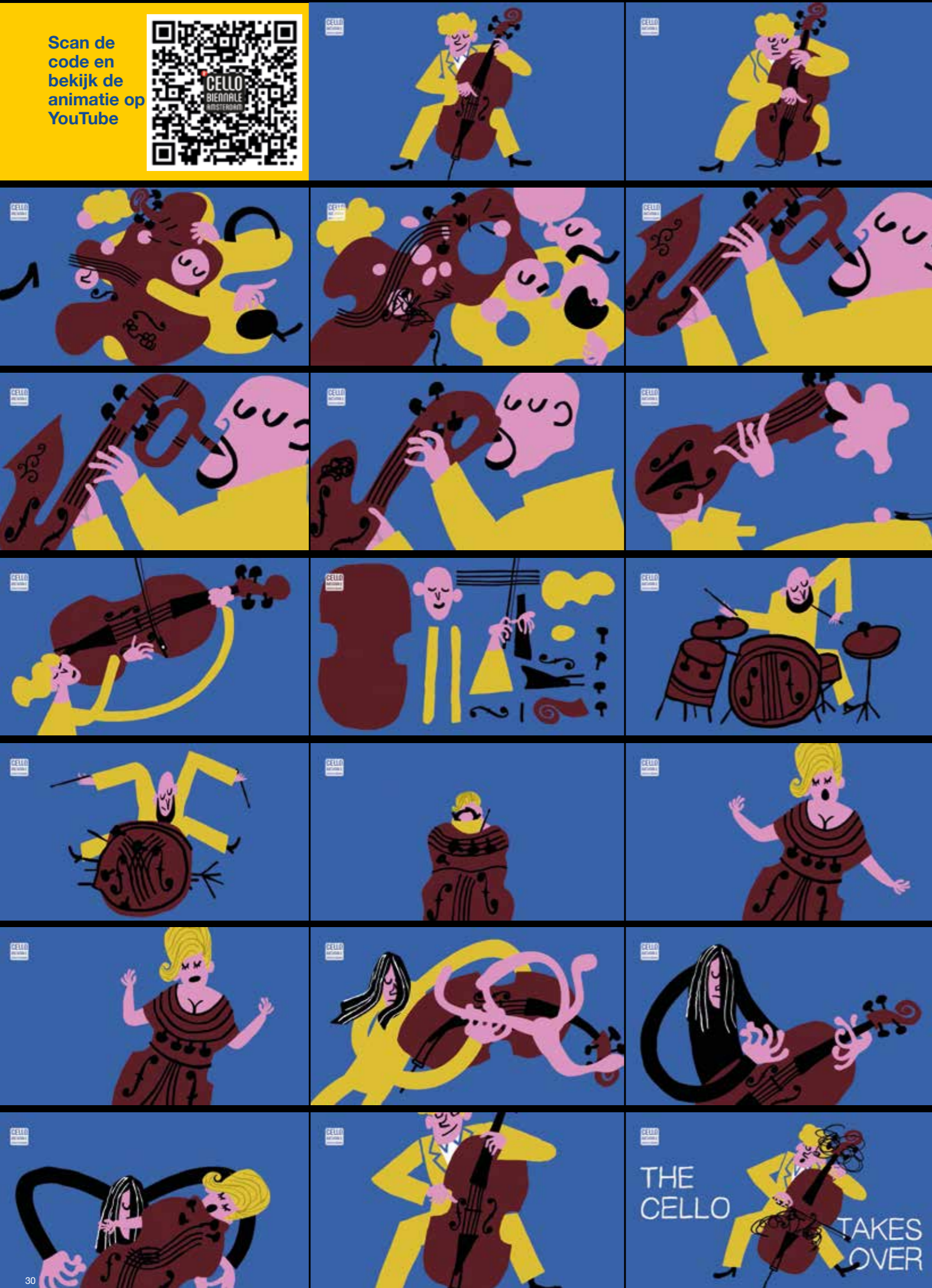
www.cellobiennale.nl/podcasts

Scan de code en bekijk de livestreams

www.cellobiennale.nl/livestream

Scan de code en bekijk de animatie op YouTube

De musici...

Cellisten

Kalle de Bie
Lidy Blijdorp
Yassir Boussemam
Joachim Eijlander
Anastasia Feruleva
Maya Fridman
Larissa Groeneveld
Katharina Gross
Charlotte Gulikers
Sebastiaan van Halsema
Eline Hensels
Jeroen den Herder
Doris Hochscheid
Jan Bastiaan Neven
Jan-Ype Nota
Ella van Poucke
Timora Rosler
Kian Soltani
Annie Tångberg
Quirine Viersen
Emile Visser
Alexander Warenberg
Pieter Wispelwey

Overige musici

Thomas Beijer
Vera Beths
Gregory Charette
Ying Lai Green
Astrid Haring
Kayhan Kalhor
Paul Komen
Daniël Kramer
Frank van de Laar
Dirk Luijmes
Frans van Ruth
Rosanne van Sandwijk
Anneleen Schuitemaker
Ed Spanjaard
Wilmar de Visser
Maria Warenberg
Mattijs van de Woerd
Noriko Yabe

De deelnemers van het Nationaal Cello Concours 2020

Benjamin Kruithof (*1^e prijs, publieksprijs & prijs beste uitvoering opdrachtwerk*)
Melle de Vries (*2^e prijs*)
Tom Feltgen (*3^e prijs*)
Pedro Silva (*4^e prijs*)
Reinier Wink (*aanmoedigingsprijs*)
Catarina Nunes
Fransien Paananen
Julia Barahal
Nil Domenech Fuertes
Theodoor Heyning
Wyske Holtrop

De juryleden

Monique Bartels
Liza Ferschtman
Reinhard Latzko
Jan-Ype Nota
Ed Spanjaard
Quirine Viersen
Sven Arne Tepl (*voorzitter*)
Patty Hamel (*secretaris*)

Ensembles

Amsterdam Sinfonietta
Amsterdam Andalusisch Orkest
Asko|Schönberg
Calefax Rietkwintet
Cello Octet Amsterdam (*Alistair Sung, Claire Bleumer, Esther Torrença, Geneviève Verhage, Rares Mihailescu, René van Munster, Sanne Bijker, Sanne van der Horst*)
Dostojevski Kwartet
Metrocelli
Ragazze Quartet
Rembrandt Frerichs Trio
Score Collective
Yassir Boussemam Trio
De cellisten van het Koninklijk Concertgebouworkest (*Gregor Horsch, Tatjana Vassiljeva, Johan van Iersel, Fred Edelen, Benedikt Enzler, Liesbeth Bosboom, Clément Peigné, Honorine Schaeffer, Christian Hacker, Jérôme Fruchart, Nuala McKenna en Joris van den Berg*)
De cellisten van het Residentieorkest (*Gideon den Herder, Sven Weyens, Miriam Kirby, Tom van Lent, Justa de Jong, Matthijs Broersma, Wijnand Hulst en Liesbeth Bosboom*)

Cello Biënnale Volledig digitale editie vanwege corona

‘Schrappen zou zo zonde zijn geweest’

De Cello Biënnale Amsterdam, die 22 oktober zou beginnen, zal online plaatsvinden. Artistiek directeur Maarten Mostert baalt ervan, maar is vastbesloten er iets moois van te maken.

Erik Voermans
AMSTERDAM

Artistiek directeur Maarten Mostert van de Cello Biënnale, die donderdag begint, is ‘verdrietig maar strijdbaar’. “Het is natuurlijk helemaal kut met peren als je twee jaar aan een festival hebt gewerkt en je ziet het langzaam onder je voeten afbrokkelen en nu, aan het einde van de rit, het ravijn instorten.”

Mostert doet op de strengere coronamaatregelen die premier Rutte dinsdag afkondigde, waardoor in zalen nog maximaal dertig mensen mogen worden toegelaten.

“In de eerste lockdown, in maart, besloten we ondanks de enorme risico’s toch door te gaan, vooral voor alle musici, met hulp van onze begunstigers en vrienden. In juli hebben we in het oorspronkelijke programma een paar kleine wijzigingen moeten aanbrengen, maar nu zullen we een hakbijl moeten hanteren. Nederland is code rood. En voor buitenlandse musici was het al steeds moeilijker aan het worden om hier naartoe te komen. Ze moesten rekening houden met quarantaineperiodes.”

“Met dat soort organisatorische wangedrochten wil je eigenlijk ook niets te maken hebben. Dat het festival nu niet kan doorgaan in de gedaante die we voor ogen hadden, is een grote klap. Tegelijkertijd tellen we onze zegeningen met het programma dat we wel kunnen bieden.”

Verschrikkelijk sneu

Wat hoe dan ook moest doorgaan, vond Mostert, wat er ook zou gebeuren, was het Nationaal Cello Concours, een vast onderdeel van de Biënnale. “Twaalf jongens en meisjes hebben ander-

half jaar keihard gestudeerd op een programma en het zou wel verschrikkelijk sneu zijn als je dat zou moeten schrappen. Je kunt het namelijk ook zonder publiek doen, met alleen een jury in de zaal, in een aangepaste vorm.”

Lesgeven per zoomverbinding is hem trouwens maar matig bevallen. “Het is beter dan niks, maar over iets essentieels als klank kun je op die manier nauwelijks iets zeggen.”

Mosterts eerste neiging was ‘we doen het concours en verder niks’, maar zijn kompanen, zakelijk directeur Johan Dorrestein en productie-manager Michaël Neuburger wisten hem ervan te overtuigen dat er meer mogelijk was. “Er is ook al zoveel voorbereid natuurlijk. Het Cello Octet heeft hun bewerking van Sgt. Pepper’s van The Beatles klaar, Pieter Wispelwey heeft zijn Chopinbewerkingen klaar en dan moet je ze zegeningen tellen.”

“Het zou zonde zijn dat allemaal te schrappen. We gaan dus alles livestreamen. En straks zitten er allemaal mensen thuis achter hun laptop te wachten op wat komen gaat, want we hebben een enorm trouwe achterban, die zich hier al twee jaar op heeft verheugd. Of ze luisteren naar de radio, want het meeste wordt ook uitgezonden, live dan wel verstraald.”

De meeste internationale stersolisten zagen zich gedwongen af te haken, maar Mostert prijst zich gelukkig met de gedachte dat er in Nederland ‘veel cellisten van topkwaliteit zijn’.

“Denk aan Quirine Viersen, aan Pieter Wispelwey, Doris Hochscheid, Lidy Blijdorp, Alexander Warenberg, Ella van Poucke, Maya Fridman, Joachim Eijlander – unieke talenten, echt. Ik kan ze niet eens allemaal noemen. Met hen kunnen we in het festival twee concerten per dag doen, het eerste om 14 uur en het tweede om 20.15 uur. En dat acht dagen lang. Dan heb je zestien concerten.”

Verder is er nog een serie podcasts van Mirjam van Hengel (“Ze heeft er al vijf gemaakt; erg leuk geworden”). Wat niet doorgaat, is het dagelijkse ochtendconcert met een cellosuite van Bach en het Cellofest in het Bimhuis, waar cellomuziek zou klinken uit de ‘niet-klasseke cello-ondergrond’, zoals Mostert het omschrijft. “Waar ik om kan janken is dat Matt Haimovitz niet naar Amsterdam kan komen voor het nieuwe cello-concert van Martijn Padding. Haimovitz, een waanzinnig enthousiaste kerel trouwens, was er dol enthousiast over. Hij wilde er een cd van maken. Het Residentie Orkest zou meewerken. Maar ja. Gelukkig gaat Paddings opdrachtstuk voor het concours wel door en ook de Martijn Padding Show op de achtste festivaldag.”

Toekomst

Mostert is inmiddels ook al bezig met de Cello Biënnales van 2022 en 2024. “Zo werken de vierjarige cycli van het kunstplan nu eenmaal.”

Hoe ziet Mostert de toekomst, met een pandemie die voorlopig nog niet lijkt te wijken? “Het vervelende is dat je in feite geen plannen kunt maken. De programmeurs weten niet wat ze het publiek kunnen aanbieden, omdat ze niet weten wat ze kunnen uitgeven, omdat je niet weet hoeveel mensen er de zalen in mogen. Ik vrees ook dat er zalen failliet zullen gaan, want ze kunnen niet eindeloos op hun reserves teren en gesteund worden. En ook voor de orkesten houdt het zonder recette een keer op. We zijn zelf ook koortsachtig aan het uitrekenen wat het allemaal gaat betekenen. Die onzekerheid is afgrijselijk.”

Cello Biënnale, 22-31/10
www.cellobiennale.nl

‘Waar ik om kan janken, is dat Matt Haimovitz niet naar Amsterdam kan komen’

ZO NPO 2 • NTR, 17.05-18.00 UUR

Uur van de wolf: Little stars of Bethlehem

Acht Palestijnse kinderen uit Bethlehem worden uitgenodigd om op te treden op de Cello Biënnale in Amsterdam. Zij reizen verder dan hun ouders ooit hebben gedaan. Een van hen is de talentvolle Mustafa van elf jaar. Als hij op zijn cello speelt, ontsnapt hij even aan de harde realiteit van het dagelijks leven in het omringde vluchtelingenkamp. Hij leeft in een gezin met veel problemen; een van zijn broers zit in de gevangenis en zijn vader is nauwelijks thuis. De muziek moet Mustafa helpen zich te bevrijden.

Cello Biënnale Componist Martijn Padding

‘De cello heeft het bereik van een piano’

Tijdens de achtste Cello Biënnale Amsterdam klinken bijna alle cellowerken van componist en pianist Martijn Padding, die een bijzondere band heeft met de cello.

Erik Voermans
AMSTERDAM

De cello is een belangrijk instrument voor me,” zegt componist Martijn Padding (64) op de vraag wat de cello voor hem betekent. “Allereerst omdat het een schitterend instrument is natuurlijk, dat alles kan. Het heeft het registerbereik van een piano. Voor mij is de cello ook bijzonder omdat mijn broer Koen, die in 2012 is overleden en vioolbouwer was, er een paar heeft gemaakt en daar heb ik toen met mijn neus bovenop gestaan.”

“Hij was de wereldexpert op het gebied van vioolakken. Daar zijn prachtige verhalen over te vertellen. Hij is er bijvoorbeeld achtergekomen dat zich dicht bij de werkplaatsen van Stradivari en Guadagnini paardenstallen bevonden en dat in de lakken van die beroemde instrumentenmakers paardenstront was verwerkt. Het geheime ingrediënt!”

Improviseren

“De liefdevolle manier waarop hij met violen en cello’s bezig was, heeft veel indruk op me gemaakt. Mijn eigen instrument is de piano en dat instrument wordt in een fabriek in elkaar gezet, op een tamelijk anonieme manier. Die strijkinstrumentenbouw is echt een totaal ander verhaal. Het gaat om het handwerk en dat is precies wat ook het componeren zo leuk maakt.”

De andere reden waarom Padding is gefascineerd door de cello, werd gevoeld door een jongen die hij als student aan het conservatorium

tegen het lijf liep. “Bart van Rosmalen. Wij wilden allebei heel graag moderne muziek spelen en haalden hoge stapels bladmuziek in huis, maar die stapels werden nauwelijks lager, omdat we het veel leuker vonden samen te improviseren. We hebben gewerkt aan de *Louange à l'éternité de Jésus* van Messiaen en dat soort stukken, herinner ik me, maar dat improviseren en zelf stukken maken, was toch belangrijker. We traden als het Dapsor Duo ook op, voor de radio en zo. Hele wilde performances waren dat vaak, *instant composing*.”

De samenwerking met Van Rosmalen is bepaald geweest voor Paddings ideeën over snaarinstrumenten en de cello in het bijzonder.

Op de Cello Biënnale klinken alle stukken die Padding voor cello heeft geschreven. Op een na dan, want de wereldpremière van Paddings celloconcert, door Matt Haimovitz met het Residentie Orkest, is geannuleerd. Wel klinkt zijn alleroudste cellostuk, *Give Me One More Night* uit 1998, dat hij schreef voor Frances-Marie Uitti. Het stuk is onderdeel van *De Martijn Padding Show*, die donderdag 29 oktober om 15 uur live wordt gestreamd vanuit het Muziekgebouw.

“Het is geheel opgebouwd uit flageoletpatronen, op een cello waarvan de C-snaar naar een Bes is verstemd. Dat soort dingen komen echt voort uit het improviseren met Bart. Frances speelde het met twee strijkstokken, maar Maya Fridman, die het nu gaat uitvoeren, veraste me totaal door het met één stok te spelen, maar er ook bij te zingen. Dat doet ze onwaarschijnlijk zuiver, bijna als een sinustoon en dat werkt ongelooflijk goed. Ik wist niet wat ik hoorde!”

Vervreemdende achtergrond

Padding schreef ook het verplichte werk dat door alle deelnemers op het Nationaal Cello Concours wordt gespeeld. “Het heet *It Sings, It Whispers*, voor cello solo. Laat ik eens doen wat ik anders nooit doe, dacht ik: laat ik eens kijken of ik tot een echt lyrisch discours kan komen. Het is een aaneenschakeling geworden van melodische formules met schaduwflageoletten, waardoor die melodieën een heel onvoorspelbare, vervreemdende achtergrond krijgen.”

Een bijzonder stuk dat op de Biënnale klinkt, is ook Paddings *Homage to (and with) Anner*, dat is geïnspireerd op de *Sarabande* uit Bachs *Vijfde Cello-suite*. “Ik gebruik al Bachs noten, maar door ze weg te instrumenteren krijg je een soort Lachenmann.” Het stuk is opgedragen aan de grote Amsterdamse cellist Anner Bijlsma, de geestelijk vader van de Cello Biënnale, die in Paddings *Homage* ook sprekend wordt opgevoerd.

De Cello Biënnale Amsterdam, 23 t/m 30/10 met Paddingconcerten op 26 en 29/10, vindt door de nieuwe coronamaatregelen volledig online plaats, cellobiennale.nl

‘De liefdevolle manier waarop hij met cello’s bezig was, heeft veel indruk op me gemaakt’
‘Het gaat om het handwerk en dat is precies wat ook het componeren zo leuk maakt’

Martijn Padding, foto: Nicole van 't Hof

Parool, 24 oktober 2020

Het Parool, 17 oktober 2020

Nederlands Dagblad, 14 november 2020

In het verkeerde land geboren

Misschien moet zij deze zinnen zelf niet lezen, vanwege de ongetwijfeld karakterbedervende werking ervan, maar ik vind Doris Hochscheid dus een van de allerschijnbaarste cellisten van de wereld. Elke noot die ze speelt heeft een ontroerende kwaliteit. Dat heeft te maken met haar toonvorming, haar vibrato, haar muzikaliteit en het naturel van haar verhalende kracht, die er gezamenlijk voor zorgen dat je altijd aan haar lippen hangt.

Tijdens de Cello Biënnale, vanwege de laatste coronamaatregelen uitsluitend online te volgen, zal Doris Hochscheid samen met pianist Frans van Ruth de *Eerste cellosonate* van Matthijs Vermeulen spelen. Zij vervangen het Franse tweetal Jean-Guilhem Queyras en Florent Boffard, die vanwege de pandemie niet naar Amsterdam konden komen. Mij hoort niemand klagen. Queyras is weliswaar beroemder, maar Doris Hochscheid is minstens zo goed, en belangrijker: het Nederlandse duo kent de muziek van Vermeulen vele malen beter.

Matthijs Vermeulen (1888-1967) was een multitalent. Hij heeft niet alleen schitterende muziek gecomponeerd (zoals die *Eerste cellosonate*), hij was ook nog eens een groot literator. Zijn unieke begaafdheden ten spijt had hij één ding tegen. Hij is in het verkeerde land geboren: 53 jaar na zijn dood is het bijna alsof hij nooit heeft bestaan, een lot dat hij met menige Nederlandse kunstbroeder en -zuster deelt.

Daarom is het een vreugdedansje waard dat de Cello Biënnale zijn *Eerste cellosonate* op het programma heeft gezet. De *Tweede* had ook gemogen. Volgens Frans van Ruth is dat niet alleen een van de allermoeilijkste sonates voor piano en cello, het is ook 'een van de grootste sonates van de twintigste eeuw'. Beide stukken staan op deel drie van de cd-reeks *Dutch Cello Sonates* die hij met Hochscheid opnam. De hele serie wordt reusachtig aanbevolen.

Erik Voermans

Cello Biënnale Amsterdam. Vermeulens *Eerste cellosonate* wordt 26 oktober om 20.15 uur gestreamd.

PH43

Ella van Poucke

Tijdens de Cello Biënnale Online wordt de fameuze **Kronberg Academy** gefêteerd. De Nederlandse Kronbergcellisten Jonathan Roozeman, Ella van Poucke en Alexander Warenberg vertellen over hun ervaringen. 'Mijn spel ging enorm snel vooruit.'

DOOR MARK VAN DE VOORTE

Het is de droom van iedere cellist en violist om neer te strijken in het Duitse stadje Kronberg im Taunus. Deze schilderachtige, bosrijke plek in de deelstaat Hessen is het mekka voor strijkers die hun carrière een extra boost willen geven. Sinds 1993 is er de gerenommeerde Kronberg Academy gevestigd. Een Zweinstein voor tovenaarsleerlingen die hun strijkkunsten tot grote hoogten willen laten stijgen. Vrijwel iedere ambitieuze cellist met een overschot aan talent waagt de gok om toegelaten te worden tot deze academie. Gemiddeld worden er niet meer dan 25 studenten per cursusjaar toegelaten. De lijst met afgestudeerde musici

van naam is indrukwekkend. Cellisten als Nicolas Altstaedt, Julian Steckel en Julian Arp, maar ook altviolist Antoine Tamestit en violiste Vilde Frang verdienen hun vaardigheden aan Kronberg. De Cello Biënnale Amsterdam onderhoudt al tien jaar warme banden met de Kronberg Academy. Tijdens de achtste editie van het festival, dat dit jaar uitsluitend online zal plaatsvinden vanwege de nieuwe coronamaatregelen (zie kader), wordt het partnerschap met het Duitse topinstituut extra bijgelicht. Zo is er speciale aandacht voor Nederlandse Kronbergoppers, voor subsidie Ella van Poucke, Alexander Warenberg en Jonathan

FOTO: ROPEPESCHUIT

Benjamin Kruihof wint Cello Concours

Gelukrijk kon het Nationaal Cello Concours doorgaan, traditiegetrouw het spannendste onderdeel van de Cello Biënnale Amsterdam. Elf in Nederland studerende cellisten tot 27 jaar presenteren zich maandag en dinsdag voor de jury. Vrijdag was via een livestream de finale te volgen.

Het verplichte programma voor de vier finalisten loog er niet om, met onder meer een zeer virtuoze cellobewerking van Chopins *Grande Valse Brillante* (opus 18). In de eerste twee delen uit het *Celloconcert* van William Walton werden de solisten begeleid door het Calefax Rietkwintet. De knappe bewerking was van (bas)klarinetist Jelte Althuis.

In het vrij te kiezen solostuk van na 1970 kozen drie van de vier finalisten voor Penderecki. Origineler was de keuze van de Portugees Pedro Silva (Vierde prijs). In zijn vertolking van Soldado's volksmuzikale *O homem das tres pernas* waren tech-

niek en lyriek volmaakt in balans. Luxemburger Tom Felgen (Derde prijs) maakte indruk in het 'Adagio cantabile' uit Haydns *Dertiende symfonie*: serene kalmte, doorvoelde melodie en poëtische vertelkracht. De jonge Nederlander Melle de Vries bleek een podiumbeest in de dop en won de Tweede prijs met onder meer een dwingend-meeslepene lezing van delen uit Penderecki's *Divertimento*.

De Luxemburger met de Nederlandse achternaam Benjamin Kruihof ging voor de dubbel en won zowel de Eerste prijs als de publieksprijs. Terecht, want in alles wat hij speelde bleek Kruihof boven de noten te staan. Een wervelende Chopin, een razend spannende Penderecki, een betoverende Walton en Haydn in doorvoeld samenspel met respectievelijk Calefax en het Dostojevski Kwartet. Kruihof werd de muziek die hij speelde.

Joep Christenhusz

Klassiek

Finale Nationaal Cello Concours. Cello Biënnale Amsterdam. Gezien, 30/10, livestream. Terugkijken: cellobiennale.nl

★★★★○

Tovenaarsleerlingen

Roozeman. Zij geven verschillende concerten gedurende de Biënnale. De Kronberg Academy heeft een erfenis om u tegen te zeggen. In 1992 zaten de jonge Duitse cellist Raimund Trenkler, het iconen Mstislav Rostropovitsj en Maria Casals Istomin – weduwe van cellomythe Pablo Casals – aan één tafel. Het plan voor een speciale ontmoetingsplek voor cello-talent in Kronberg was geboren. Daarbij was Casals' aloude adagium 'kunst en menselijkheid zijn onafscheidelijk' een belangrijke leidraad. Eerst was er een festival en daarna groeide spootaan de academie. Het motto was steeds: verschillende generaties musici komen samen, maken in eendracht muziek en leren van elkaar. Een beschutte plek waar uitzonderlijke musici in alle rust wonen en werken en hun talenten kunnen aanscherpen. Deelnemers wordt een driejarige opleiding aangeboden, verdeeld over een bachelor- en masterprogramma.

Troef

Raimund Trenkler is nog steeds bestuursvoorzitter van de academie en met veel lef bouwt hij het Kronbergimperium uit. Steeds meer coryfeeën – zoals violist Gidon Kremer, cellist Gary Hoffman, dirigent Simon Rattle en pianist Daniel Barenboim – brengen de Kronberg Academy binnen als masterclassdocenten. Sinds 2018 geeft Andrés Schiff ook les aan uiterst talentvolle pianisten die zich in kamermuziek willen bekwaamen.

Belangrijkste troef voor de toekomst is het in aanbouw zijnde Casals Forum. Een technisch hoogwaardige concertzaal met uitgebalanceerde akoestiek, met daarnaast een ruim studiecinturum annex administratiekantoor. Voor het kleine Kronberg belooft dit een toeristische trekpleister te worden. Het complex is straks ook de eerste klimaatneutrale concertzaal van Europa. Vanwege de coronaperikelen is de opening van het Forum nu gepland in mei 2022. De kosten zijn, zoals vaak gebeurt bij dergelijke prestigeprojecten, de pan uit gerozen. Aanwankelijk waren de bouwkosten geraamd op 36 miljoen euro, maar bij de laatste stand kwam het bestuur uit op ruim 58 miljoen. De Kronberg Academy zal meer dan ooit een beroep moeten doen op vrijgevege geldschieten. De academie is het enige Duitse educatieve muziek-instituut dat grotereeds op subsidies dijft. Guile gevers bieden jonge musici

een buitenkans op een uitzonderlijke opleiding. Ook voor veel jonge Nederlandse cellisten is de Kronberg Academy het gedroomde Shangri-La. De in Finland opgegroeide **Jonathan Roozeman** (1997) maakt deel uit van een zeer muzikaal gezin. Vader Robert Roozeman is pianist en zijn moeder, de Finse Maarit Kyllönen, is violiste. De al flink aan de weg timmerende Jonathan Roozeman kijkt met liefde terug op zijn Kronbergperiode. Drie zomer rondde hij zijn masteropleiding af. 'Kronberg is de enige plek waar ik niet vanaf geschopt ben,' grapt hij droogjes. 'Ze geven je heel veel vrijheid. Er wordt rekening gehouden met je concertschema. Ik heb die vrijheid ook nodig.'

Cello Biënnale Online

De nieuwe coronamaatregelen hebben ervoor gezorgd dat de uilverkochte achtste editie van de Cello Biënnale Amsterdam in de oorspronkelijke opzet niet meer haalbaar is. Men werkt nu aan een Cello Biënnale Online 2020 die wordt geprogrammeerd met uitsluitend Nederlandse topcellisten. De concerten, zonder publiek, worden gestreamd vanuit het Muziekgebouw en het Bioshuis, in samenwerking met de NTR, Radio 4 en NPO 2 Extra. Ook het Nationaal Cello Concours zal online te volgen zijn. Alle livestreams zijn te bekijken via cellobiennale.nl en de Biënnale App. De Cello Biënnale Online vindt plaats van 23 tot en met 30 oktober en (dagelijks zijn er twee concerten: 's middags om 14.00 uur en 's avonds om 20.15 uur. De online-editie van de Cello Biënnale heeft als thema 'The cello takes over!', waarbij de cello muziek speelt die nooit voor cello werd gecomponeerd. Zo voeren cellisten van Cello Octet Amsterdam een arrangement uit van het invloedrijke Beatlesalbum Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band en brengen cellisten van het Koninklijk Concertgebouworkest bewerkingen van Wagner's *Prisoners of Hope* en het 'Adagietto' uit Mahlers vijfde symfonie. Ook alle cello-composities van festivalcomponist Martin Padberg zullen online te horen zijn. Het online programma vindt u vanaf 19 oktober op cellobiennale.nl.

Alexander Warenberg: 'Je maakt hier vriendschappen voor het leven'

man aan Kronberg les van de Zweedse cellist en pedagoog Frans Helmerson. 'Ik kende Frans al van eerdere masterclasses. Een heel natuurlijke keuze voor me. Er gaat veel rust van zijn lessen uit. Er is een al concentratie op de muziek.'

Familie

Cellist **Alexander Warenberg** (1998) deelt dezelfde ervaring. Hij is vorig jaar begonnen met zijn studie aan het Kronberg. Net als Roozeman komt hij uit een muzikale familie. Zijn vader, Ilya Warenberg, is violist bij het Residentie Orkest. Alexander Warenberg heeft niets dan lof voor zijn huidige cello docent Helmerson. 'Je hebt gelijk een klik met hem. Een warme persoonlijkheid die jou de keuze laat. Soms betreed je iets minder voorbereid het leslokaal, en dan kom je na afloop toch met een goed gevoel naar buiten.' De grote kracht van Kronberg is dat stu-

denten vooral veel van elkaar leren, merkt Warenberg. 'Je bent een soort familie van elkaar. Je merkt bij iedereen een enorme focus op de muziek. Zoals Rostropovitsj al zei: 'Kronberg is de cellohoofdstad van de wereld'. Je maakt hier vriendschappen voor het leven.' Roozeman heeft er ook zijn vioolspende vriendin ontmoet. 'Kronberg is een beetje als thuiskomen. Een rustig stadje met veel natuur, dat roept meteen herinneringen op aan mijn Finse jeugd. En mensen die verier zoeken, kunnen altijd nog naar het nabijgelegen Frankfurt.' Kronbergstudenten zijn vergevorderd en pakken de zaken doorgaans serieus aan. Het is geen sinecure om te worden toegelaten, weet Roozeman. 'Een auditie krijgen op Kronberg is al lastig. Vaak word je geselecteerd, gepolst en dan uitgenodigd. Ze moeten je eigenlijk willen hebben als student.' Voor Roozeman vormden vooral de vele ontmoetingen met muziekmaestro's ware geluksmomenten. 'Een groot goed. Wanneer je les krijgt van Andrés Schiff of Gidon Kremer gaat het puur

Jonathan Roozeman: 'Je kunt altijd dieper in de materie duiken. Soms ga ik daarin te ver. Ben ik te perfectionistisch.'

over muziek en de persoonlijkheid die je erin legt. Instrumentale beërsing moet dan al geen probleem meer zijn.' Kritisch blijven is de belangrijkste les die Roozeman op Kronberg heeft opgedaan. 'Je kunt altijd nog dieper in de materie duiken. Soms ga ik daarin te ver. Ben ik te perfectionistisch. Maar levenservaringen doe je aan Kronberg altijd op.'

Andere wereld

Cellist **Ella van Poucke** (1994) was er al vroeg bij. Tussen 2011 en 2016 studeerde ze aan Kronberg, ook bij Helmerson. 'Een overweldigende ervaring, zeker als je zo jong bent. Het niveau is ontzettend hoog. In Kronberg is niet veel te doen, behalve studeren. Daar ligt de focus. Je bent in een andere wereld. Studenten richten zich op concoursdeelname, zodat keihard studeren het devies is. Ze stimuleren en inspireren elkaar ook om uren per dag te studeren. Dat legde in het begin wel druk op me. Het veroorzaakt een soort tunnelvisie en voel niet altijd even goed, maar mijn spel ging daardoor al snel enorm vooruit.' Ook Van Poucke komt uit een warm muzikaal nest. Voor haar voelde Kronberg als een tweede thuis. Net als vele andere cellisten keert Van Poucke nog geregeld terug om deel te nemen aan het jaarlijkse festival. 'Toen ik er als student eenmaal ging wonen ontstond er direct een groepsgedoe. In die tijd gaf ik al concerten. Als ik terugkwam in Kronberg was het de perfecte plek om op adem te komen. Ik heb veel prachtige wandelingen door de natuurlijke omgeving gemaakt.' Met genoegen denkt Van Poucke terug aan de vele unieke ontmoetingen. 'Tijdens een masterclass van dirigent Christoph Eschenbach koos hij mij uit voor een optreden met het hr-Sinfonieorchester Frankfurt. Dan voel je je wel een van de hudy onen. Indrukwekkend was een intieme, meerdagse Bachmasterclass van Andrés Schiff. Na afloop wilden we eigenlijk al de klas verlaten, maar we bleven toch nog even hangen. Toen heeft Schiff de volledige Goldbergvariaties voor ons gespeeld. Zo'n uitzonderlijk privéconcert in een piepklein klaslokaal, dat vergeet je nooit meer.'

Livestreamconcert van het Jaar

De acht cellisten van Sgt. Peppers Lonely Cello Band geven het (klassieke?) **livestreamconcert van het Jaar**.

Sgt. Pepper's Lonely Cello Band
Klassiek?

Door het Cello Octet Amsterdam
Bewerking David Dramms, Regie Titus Tiel
Groenesteghe en Dieuweke van Reij 25/10.
Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam.
Terug te zien via cellobiennale.nl

David Dramms bewerking van de klassieke Beatle songs is even stoutmoedig als geweldig.

De talloze exemplaren van de Beatles-lyp Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band die in de zomer van 1967 over de toonbank gingen, moeten zonder uitzondering binnen een paar weken totaal grijs gedraaid zijn. En dat is zo gebleven. Pepper was een gebeurtenis. Vrijwel geen ander album zal bij een complete generatie zo rotsvast in het collectief geheugen verankerd zijn.

Dat rotsvast is ook weleens jammer. Nummers als *When I'm Sixty-Four* en *With a Little Help from My Friends* herbergen na meer dan vijftig jaar geen verrassingen meer. Maar, hoera! In de even stoutmoedige als geweldige bewerking die David Dramms heeft gemaakt, klinken de oude liedjes weer als nieuw.

Ook visueel is het een feest. De acht leden van het Cello Octet Amsterdam zijn zondag voor de livestream vanuit het Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam gestoken in Pepper-uniformen met galon en tressen - maar dan wel spierwit. Ze zitten, staan, knielen of draaien om hun as in een uitgekende choreografie. Een decor met grote letters en projecties maakt het compleet.

Maar het is natuurlijk de - compleet uit het hoofd gespeelde - muziek die maakt dat we dit gerust het concert van het jaar kunnen noemen. De Beatles stonden er al om bekend dat elk nummer een compleet eigen sound had. Dat is in deze bewerking op een briljante manier nagevolgd, gebruikmakend van de

ongekende mogelijkheden die de cello in zich bergt.

De scheurende gitaarsolo uit *Fixing a Hole*? Geen probleem. Het surrealistische pingelste uit *Lucy in the Sky with Diamonds* krijgt gestalte als ijle octaven met tremolo's. En in *Within You Without You* leveren de cellisten niet alleen een perfecte imitatie van de sarangi (Indiase viool), maar ook van de sitar. Ze doen dit door de snaren aan te tokkelen met een bankpasje, terwijl subtiele klopjes op de klankkast onverbidde het geluid van de tabla's oproepen. Alleen voor heel speciale effecten grijpen de spelers naar rinkelbelletjes en kazoos.

En wat is het toch een onwaarschijnlijk rijk repertoire. Dramms arrangement is allerminst slaafs te noemen, maar bevat wel degelijk de talloze details en subtiliteiten die The Beatles erin hebben gestopt. Door honderden keren luisteren was je daar immuun voor geworden. Maar nu komen de vraag-antwoordspelletjes tussen solozang en achtergrondkoortjes, de subtiele stembuigingen en de gelaagde tussenstemmetjes opeens weer naar voren.

De acht cellisten hebben er zichtbaar plezier in en maken er een ware show van, die ze jammer genoeg voor een lege zaal moeten brengen. Pluspunt is dat het programma nu via diverse kanalen online te bekijken is. Evengoed is te hopen dat het in een betere toekomst nog heel vaak voor publiek zal worden gespeeld.

Want zoals The Beatles destijds al beloofden: *a splendid time is guaranteed for all*.

Frits van der Waa

fotografie Merlijn Doornik
bewerking Titus Tiel Groenesteghe
vormgeving Dieuweke van Reij

de Volkskrant, 30 oktober 2020

Geen eigen vliegtuig, wel een roestige fiets

Erik Voermans
AMSTERDAM

De organisatoren van de Cello Biënnale hebben, ook nu er alleen online van kan worden genoten, bijzondere initiatieven op poten weten te zetten.

Twee concerten sprongen er afgelopen dagen uit: *De Martijn Padding Show!*, uit te spreken met de grootste mogelijke dosis ironie, en de kameropera *We'll Never Let You Down*, een prachtproject van celliste Doris Hochscheid, pianist Frans van Ruth, bariton Mattijs van de Woerd. Beide zijn op YouTube terug te kijken.

Componist Martijn Padding was gastheer en spreekstalmeester in zijn eigen show, een taak waar hij zich ja-ersmakend ontspannen en humoristisch van kweet. Ik stel dan ook voor er een wekelijks tv-programma van te maken - goed voor de ziel, het humeur en de muzikale opvoeding.

Voorspelling

Padding begon met een anekdote over zijn bezoek als jonge componist aan Karlheinz Stockhausen, rond 1980. Die voorspelde hem en ook zichzelf een glorieuze toekomst. In 2000 zou iedere componist een eigen ensemble en eigen vliegtuig hebben. Die voorspelling kwam niet helemaal uit, zei Padding droog: "Ik heb in 2020 slechts een roestige fiets."

Er volgden drie stukken van zijn hand, uitgevoerd door Asko/Schönberg onder leiding van Gregory Charette en door celliste Maya Fridman. Fridman speelde een intrigerende versie van het flageolettenstuk *Give Me One More Night*, waarin ze ook zong. De muziek kreeg er een extra

dramatische laag van. De *Cello Biënnale Galop 2016* was, de wat hullige titel ten spijt, een zeer onderhoudend stuk, vol klankkleuren die je typisch voor Padding moet noemen. *Last Words* ten slotte, was een virtuoos celloconcert, waarin Doris Hochscheid haar unieke kwaliteiten toonde.

Dat deed ze een dag eerder al in *We'll Never Let You Down*, waarin het tragische verhaal wordt verteld van de Britse stercelliste Jacqueline du Pré, die op haar 28ste moest stoppen door multiple sclerose. Haar reputatie werd na haar dood ten onrechte, door nepnieuws, door het slijk gehaald.

Organisch samensmelten

In *We'll Never Let You Down* spelen Hochscheid en Mattijs van der Woerd in voortreffelijk Engels een steldat innig met Du Pré bevriend was en haar levensverhaal uit de doeken doet. Ze zijn zowel musicus als acteur; vooral Hochscheid maakt diepe indruk met de manier waarop ze organisch beide rollen laat samensmelten.

Uitzonderlijk is dat drie componisten de muziek schreven. In akte 1 opteert Mathilde Wantenaar voor mooie, melancholische neoromantiek, Max Knigge zorgt in akte 2 voor sterkere ritmische impulsen, fraaie melodieën en een minder evident tonale harmoniek, terwijl René Samsom (die de hele opera zou schrijven, maar onverwacht overleed) zich in akte 3, als het verhaal donkerder wordt, bedient van verregaande chromatiek met de bijbehorende dissonanten.

Hochscheid, Van Ruth en Van de Woerd zetten een volledig overtuigende en soms aangrijpende voorstelling neer, die internationaal wel eens hoge ogen kan gaan gooien.

→ Doris Hochscheid met *We'll Never Let You Down* op de Cello Biënnale.
FOTOFOPPE SCHUT

Het Parool, 31 oktober 2020

Cello Biënnale vanachter laptop

Erik Voermans
AMSTERDAM

De Cello Biënnale Amsterdam trekt elke twee jaar zo'n dertigduizend hartstochtelijke liefhebbers, maar door de coronapandemie is het dit keer allemaal ontzettend anders dan anders.

Als celliste Lidy Blijdorp vrijdag in de foyer van het Muziekgebouw de Biënnale opent met het klaaglijke, weemoedige *Thin Air* van Calliope Tsou-paki, wordt dat inzicht opeens een pijnlijk onwerkelijke realiteit: ze speelt het stuk in totale eenzaamheid en is voor de hartstochtelijke liefhebber slechts online te bewonderen. Vanachter de laptop thuis biedt dat een nogal aangrijpende aanblik.

Voor de Cello Biënnale 2020 deden artistiek directeur Maarten Mostert en zakelijk directeur Johan Dorrestein dingen die ze niet eerder had-

den gedaan. Dertigduizend festivalbrochures door de shredder halen bijvoorbeeld.

"We zitten te wachten op het publiek, maar dat komt niet. Dat is het mafste. Maar backstage is er bij de musici dezelfde opwindning," zei Dorrestein in een interview dat na Blij-

'We zitten te wachten op het publiek, maar dat komt niet'

dorps fraaie vertolking werd getoond. In allerijl moesten de heren een noodfestival componeren, met hoofdzakelijk Nederlandse cellisten. Dat is wonderwel gelukt, maar verdomme, vanachter de laptop blijft het wat sfeer betreft voor de eenzame luisteraar zwaar behelpen.

Niettemin waren de optredens van Alexander Warenberg met pianist

Frank van de Laar, Jan-Ype Nota met pianist Paul Komen, Pieter Wispelwey met het Ragazze Quartet en contrabassist Wilmar de Visser zeer genietbaar.

Buitengewoon geslaagd en bij vlogen indrukwekkend was zondag de bewerking van Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band die David Dramms maakte voor het Cello Octet Amsterdam. Gekleed in witte uniformen met epauletten en tressen kwamen alle liedjes langs.

Onverwacht hoogtepunt was George Harrison's *Within You Without You*, op de plaat de zwakke broeder, maar nu, met de cello in de rol van tabla, tanpura en sitar een meeslepend moment op weg naar de inkerende apotheose: het wegstervende E-groot slotakkoord, dat koude rillingen veroorzaakte.

Cello Biënnale, t/m 30/10 via cellobiennale.nl

Het Parool, 26 oktober 2020

RECENSIE CELLOBIËNNALE 2020

Op de Cellobiënnale is te horen wat het instrument allemaal kan

Voor de muziek die oorspronkelijk niet voor de cello is geschreven **komt goed uit de verf** op de Cellobiënnale 2020.

Cellobiënnale 2020
Klassiek

Optredens van Alexander Warenberg, Anastasia Feruleva, Jan-Ype Nota, Metrocelli e.a. 23 en 24/10, Muziekgebouw, Amsterdam. Livestream op cellobiennale.nl en radio4.nl, t/m 30/10.

Dankzij de prima beeldregie zijn er ook voordelen aan kijken op een scherm.

Eenzaam zit Lidy Blijdorp in de grote hal van het Muziekgebouw in Amsterdam. De ietwat desolate klanken die ze haar cello ontlokt benadrukken die verlatenheid nog. *Thin Air* heet de nieuwe compositie van Calliope Tsou-paki, waarmee de Cellobiënnale 2020 wordt ingeleid. Een biënnale zonder publiek in de zaal, maar waarschijnlijk wel met veel meer luisteraars dan anders, want de concerten zijn allemaal online te volgen.

Tot tweemaal toe hebben de organisatoren van de Cellobiënnale het programma moeten omgooien - de laatste keer nog heel kort van tevoren. Van het in aanleg zo bruisende gebeuren zijn nu zeventien concerten over. Ook het Nationaal Cello Concours is overleed gebleven, zij het zonder orkest.

De beide festivalthema's, 'The Next Generation' en 'The Cello Takes Over' komen goed uit de verf, vooral dat tweede gegeven: muziek die oorspronkelijk niet voor de cello is geschreven. Daarbij gaat het niet alleen om een celloversie van Schuberts *Winterreise*, maar bijvoorbeeld ook over de integrale uitvoering van het Beatlesalbum *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* door het Cello Octet Amsterdam.

Het blijft vreemd dit alles vanachter je bureau gade te slaan, en wat niet went is de doodse stilte in plaats van het applaus. Maar er zijn ook voordelen, met dank aan de prima beeldregie: zo is het boeiend om Alexan-

der Warenbergs lange spinnenvingers over de snaren te zien dansen in Stravinsky's *Suite Italienne*. Een andere aanblik bieden de behendige poezenpootjes van de Russische Anastasia Feruleva, die in Rimski-Korsakovs *Concert-fantasia naar Le Coq d'Or* begint met hanengekraal en eindigt met een achtbaan van dubbelgrepen. Hijzinnig is de Chopin-medley die bewerkte Wijnand van Klaveren heeft samengesteld voor het Ragazze Quartet, bassist Wilmar de Visser en solist Pieter Wispelwey - in dit gezelschap welhaast een eminence grise. Onder hun handen klinkt het zelfs nog beter dan de oorspronkelijke piano-versie.

Zaterdag laten twee ensembles horen dat het rijk van de cello niet beperkt blijft tot de klassieken. Yassir Bousselem, Jan Bastiaan Neven en het Amsterdams Andalusisch Orkest, bij elkaar zeven man, brengen een cocktail van eigen composities, soms een mix van uiteenlopende ingrediënten, dan weer sterk Arabisch getint zijn, inclusief de toonstapjes die met een kwarttoon groter zijn dan gangbaar is in de westerse muziek.

Ondanks de inzet doet hun spel wat braaf aan naast dat van de Metrocelli, een cellockwartet uit het Metroplein Orkest, dat echt van alle markten thuis is en opvalt door de perfecte timing. Bij hen is een cello ook inzetbaar als veelzijdig slaginstrument, en het repertoire reikt van Charles Mingus tot Billie Eilish. Ruig gekras en geknorp, een solo met galmeffect en ijl fluittonen maken eens te meer duidelijk: de cello is een muzikaal multitool.

Frits van der Waa

de Volkskrant, 26 oktober 2020

Sarasate, Japan

海外レポート ②

第8回チェロ・ビエンナーレ・アムステルダムのオンライン開催

取材・文 / 安田真子
写真 / Foppe Schut, Melle Meivogel

ウェブサイト <https://www.cellobiennale.nl/en/>

同ビエンナーレの魅力は、他では聴けない多彩なプログラムに加え、チェロについて学び、語り合う場の楽しさにある。オンライン化に際して100以上の予定されていた公演は20に減り、内容も大きく変わったが、主催者からは「工夫を凝らした魅力ある「コロナ版」の音楽祭を作り上げた、結果、期間中のべつ々手回し観望という成功を収めた。

全コンサート映像を無料配信
全20公演の映像・音声は、国内の公共放送局NHKとの協働で、ラジオおとひびこ(NHK)のストリーミングで配信された。オンライン公演から、今回の音楽祭テーマ「引き継ぐチェロ」に、未来を担うクロベック・アカデミーのオンライン学生生ら若手チェリストが数多く登場。国内のリストはもちろん、ロイヤル・コンセルトヘボウ管弦楽団やハーグ・レシデンス・管弦楽団のチェロ合奏、キア・ソルゼル・ヘベルシヤの民族音楽家、室内合奏団のアムステルダム・シンフォニーなどが連日舞台を賑わせた。クラ

シツカをジャズ、ロック、現代音楽まで、あらゆるジャンルでチェロの魅力を発信するのは例年通りだ。最終日にかけて行われた国内コンクールも水準が高く注目を集めた。

演奏の合間には、フェスティバル・グッズを身に付けた出演者や司会者、スタッフが、主にオンラインでトークを繰り広げた。さらに、事前収録したアンタレミーやステージ裏の様子も紹介。聴き手と距離があるオンライン開催だからこそ、言葉を尽くし、空気感を伝える映像が積極的に盛り込まれた。

期間中、オランダの観客数はちょうどピークを迎えた。不安を察らせる国民にとって、誰でもアクセスできる音楽イベントは心強い存在だ。熱のこもった演奏や臨場感ある映像から、作り手の持つ使命感が滲み出ているように感じた。中継を見ていて気づいたことがある。「その瞬間、音楽家たちが舞台上で音を響かせている」という確かな事実が心を温めてくれることだ。しばらくの間、冬は長くけれど、音楽のある場所にはいつでも希望が宿っている。

在米作曲家の田中カレンによる「Aube」の初演で、詩の韻律と共にチェロを響かせるマヤ・フリッドマン ©Melle Meivogel

De Cello Biënnale Amsterdam dankt

Subsidiënten

Amsterdams Fonds voor de Kunst
Fonds Podiumkunsten

Hoofdbegunstigers

Fonds 21
VSBfonds

Fondsen

Sena Performers
Prins Bernhard Cultuurfonds
Stichting Dioraphte
Stichting Zabawas
VandenEnde Foundation
Brook Foundatoin
Janivo Stichting
Goethe Institut
Für Elise CBA Fonds
SEC (Stichting Educatie & Cultuur)
Stichting De Weile Ogier
Stichting Fonds 1999
Het Kersjes Fonds
J.C.P. Stichting
Stichting Onderwijs Steunfonds
AMVJ Fonds
Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds
Stichting ANBI de Hoorn

Sponsors

Loyens & Loeff
OZ Architecten
Gewa Music

Partners

Muziekgebouw
BIMHUIS
Conservatorium van Amsterdam
Kronberg Academy
Music for Galway
Nederlands Philharmonisch Orkest
Residentie Orkest
Oorkaan
Prinses Christina Concours
November Music
Splendor Amsterdam
Flamenco Biënnale
Anner Bijlsma Award
Het Leerorkest
Cello Octet Amsterdam
TRPTK
Young Pianist Foundation
De Verenigde Podiumkunstenfestivals
Grachtenfestival
Nederlands Violconcourts
ConcertLab
Ud Festival
Vluchtelingenwerk Nederland

Mediapartners

NTR
BIMHUIS TV
Salto
Trouw

Composities

De nieuwe composities van de Nederlandse of in Nederland verblijvende componisten werden mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Fonds Podiumkunsten.

Vrienden

Een steeds groter wordende kring van vaste vrienden ondersteunt de Biënnale met een incidentele of meerjarige gift. Hun bijdrage is een onmisbare pijler onder het fundament van de Cello Biënnale Amsterdam.

De Casalskring

De Casalskring bestaat uit vriendengroepen van ongeveer 10 leden per groep die de activiteiten van de Biënnale ondersteunen op het gebied van talentontwikkeling en educatie met een periodieke gift vanaf € 1.000,- per jaar. De Cello Biënnale organiseert voor de leden van de Casalskring exclusieve concerten en bijeenkomsten op maat, zowel tijdens het festival als daarbuiten. De Casalskring bestaat inmiddels uit vriendengroepen rondom René en Liesbeth Citroen, Anton Valk, Jolande Calkoen en Jenika van der Torren, Daphne en Ton Cieraad, Marjolaine de Boorder, Frans Cladder en Dorry van Haersolte, Pieter Alferink en Jan Sjouwes, Rita Hijmans, Frank en Liesbeth Schreve.

Grote gevers en Mecenaat

Marcella Bonnema-Kok, familie Macko Laqueur, Tjaco van Leersum, Julienne Straatman en Robert Bausch, Elise Wessels, Heleen Rogaar, Michiel en Kay Josephus Jitta.

Anner Bijlsma Award

De Anner Bijlsma Award Award wordt mogelijk gemaakt door bijdragen van particuliere schenkers Aart van Bochove, Ferdinand ter Heide, Björn Oddens en Marnix Godschalk, Fritz en Maren Schröder, Julienne Straatman en Robert Bausch en Elise Wessels.

Daarnaast dankt de Cello Biënnale de begunstigers en fondsen die niet bij naam genoemd willen worden.

Festivalteam

Maarten Mostert artistiek directeur
Johan Dorrestein zakelijk directeur
Michaël Neuburger productieleider & relatiebeheer
Marleen Paping marketing & publiciteit
Christiaan de Wolf productiemedewerker
Harm van Heerikhuizen productiemedewerker & fondsenwerving
Hanneke van Willigen office manager
Dorien de Bruijn producent, coördinator vrijwilligers
Fenneke Maurice producent Hello Cello
Irene Doolaard & Eloise Davis communicatiemedewerkers
Daan Spanjaardt stagiair
Karoun Baghboudarian, Alexandra Vierkant docenten Cello als Welkom
Merel Dercksen financiële administratie
Leander Lammertink, Werner Studio vormgeving drukwerk
Simon Velthuis, Hannah Feltkamp, Eadaoin Copeland vrijwilligers

Bestuur Cello Biënnale Amsterdam
toezichthoudend: **Anton Valk** (voorzitter), **Janneke van der Wijk** (secretaris) en **Saskia Laseur** (penningmeester); uitvoerend: **Maarten Mostert, Johan Dorrestein**.

Stichting Anner Bijlsma Award
Job Cohen voorzitter, **Julienne Straatman** vice-voorzitter, **Marjolaine de Boorder, Irene Witmer** en **Anton Valk**.

Colofon

© 2020
Cello Biënnale Amsterdam
Piet Heinkade 5
1019 BR Amsterdam
020 519 18 08
info@cellobiennale.nl
www.cellobiennale.nl

Redactie & teksten: Cello Biënnale Amsterdam
Illustraties: Sjeng Schupp (uit de animatiefilm *The Cello Takes Over*)
Vormgeving: Leander Lammertink, Werner Studio
Drukwerk: Mud Company
Fotografie: Melle Meivogel, Foppe Schut, Jelle Verhoeks, Sarah Wijzenbeek, Andy Doornhein, Ronald Knapp, Leander Lammertink

Er is getracht alle rechthebbenden van het beeldmateriaal te achterhalen. Zij die menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen alsnog contact opnemen.

Contactgegevens

Cello Biënnale Amsterdam
Piet Heinkade 5, 1019 BR Amsterdam
www.cellobiennale.nl
info@cellobiennale.nl
Tel. +31(0)20 519 18 08

De Biënnale thuisbezorgd!

Streaming

redactie: Maarten Mostert, Johan Dorrestein, Michaël Neuburger
presentatie: Beitske de Jong, Wouter Pleijsier, Hein van Eekert, Koen Schouten
streaming video Muziekgebouw: Darren Carter, Harmen van 't Loo, Thijs Visser
streaming audio Muziekgebouw: Arjen van Asselt, Casper Lucas
streamingteam BIMHUIS TV: Philip ten Brink, Micha de Kanter, Ruben Kieftenbelt, Misha Pipercic, Onno Prillwitz, Ron Ruiten, Matthijs de Ruijter, Marc Schots, Jurre Wieman.
partituuraanwijzingen: Johan Dorrestein, David Dramm, Maarten Mostert, Dick Verhoef, Niek Wijns
lichtontwerp: James Murray
vormgeving: Malou Palmboom

Podcast

redacteur podcastserie: Mirjam van Hengel
montage podcastserie: Frans van Deursen

Biënnale TV

Beitske de Jong en Nander Cirkel

Biënnale App

Linden Mobile

Website

Studio Oak en Right Amount of Weird
vertaling programma Engelse website: Jamie Lingwood
English copywriting website: Maren Bosma

9^e CELLO BIENNALE AMSTERDAM

De negende Cello Biënnale Amsterdam vindt plaats van donderdag 24 oktober t/m zaterdag 2 november 2022

De Sneak Preview van de negende Biënnale is op vrijdag 12 november 2021

Pieter Wispelwey en Ed Spanjaardt

Frans van Ruth en Doris Hochscheid

Larissa Groeneveld, Jeroen de Herder, Timora Rosler, Sebastiaan van Halsema en AskolSchönberg

Noriko Yabe

Lidy Blijdorp

Ella van Poucke en Joachim Eijlander

Maarten Mostert:

bij het vertrek van Johan Dorrestein

Toen ik Johan in het begin van de jaren tachtig leerde kennen, waren we beiden zeer actief in het kamermuziek-circuit in Nederland. Hij als gitarist van het Amsterdams Gitaar Trio, dat juist internationaal aan het doorbreken was, ik als cellist van het Demian Kwintet, dat op dat moment vooral in Nederland flink aan de weg timmerde.

In die periode trokken we regelmatig samen op om te pleiten voor betere omstandigheden voor kamermuzikspelers. Onze vriendschap stamt uit die tijd.

Een paar jaar later, na vele buitenlandse tournees en succesvolle cd-opnames met muziek van Bach tot Bons en Mozart tot Meijering richtte Johan zich meer en meer op het organisatorische aspect van het muziekleven. Hij werd zakelijk leider van het Nederlands Blazers Ensemble waar hij samen met Bart Schneemann vele prachtige programma's, maar ook vele nieuwe concepten ontwierp.

Voor Johan was het natuurlijk niet alleen interessant om het zakelijk mogelijk te maken maar ook het hele creatieve proces mede vorm te geven.

Vanzelfsprekend sprong ik een gat in de lucht toen ik in 2010 Johan in deze rol bij de Cello Biënnale Amsterdam kon betrekken. Een lang gekoesterde wens om nu eens echt samen te werken kwam uit!

Zijn ongekenne ideeënrijkdom, zijn diepe interesse in alle muziekstijlen, zijn kennis van het culturele leven en belangstelling voor alles wat met muziek-educatie heeft te maken, en niet te vergeten zijn enorme doorzettingsvermogen, heeft geleid tot een schat aan nieuwe initiatieven en evenementen om nooit te vergeten van en door de Biënnale. Toen Johan mij bijna een jaar geleden vertelde dat de Cello Biënnale van 2020 zijn laatste zou zijn, begreep ik meteen dat hem van dat idee afbrengen kansloos zou zijn.

Niet dat ik het niet heb geprobeerd, maar als Johan iets belangrijks in zijn hoofd heeft, is het bijna onmogelijk hem daarvan af te brengen...

Wat had ik graag, zoals oorspronkelijk gepland, tijdens Cello Coupé -de slotavond van iedere Biënnale- op feestelijke wijze samen met hem een *act* voor twee heren uitgevoerd, waar we op luchtige wijze zijn afscheid hadden kunnen vieren te midden van al onze musici en vrienden. Het is iets anders gelopen. De Cello Biënnale Amsterdam is Johan Dorrestein onnoemelijk veel dank verschuldigd, wij hadden een gouden tijd samen. We gaan je missen, Johan!

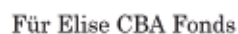
Subsidiënten

Hoofdbegunstigers

Fondsen

Sponsors

Partners

Mediapartners

